

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXIX. № 13-14 (липень) 2022

Там, де гори срібносині,
Де Карпат високі шпилі,
Проживають люди сильні,
Щедрі словом, зором пильні.

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата
Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Всебічна допомога Союзу українців Румунії
українським біженцям на території Румунії
- ❖ Уроки румунської мови для біженців з
України
- ❖ Добродій
- ❖ Дні і ночі міста Серет
XII-ий випуск культурно-розважального
заходу
- ❖ Людина – Душа і Тіло
- ❖ Шевченко у Рогожештах
- ❖ Українські біженці в Тімішоарі

Засідання Ради СУР та робоча поїздка у Тулчанський повіт

Ситуація в Україні після вторгнення Російської Федерації, допомога біженцям, які прибувають до Румунії, а також українцям, які залишилися в зруйнованих війною регіонах, були основними темами засідання Ради СУР, яке відбулося 16 червня.

Успішне проведення Перепису населення та житла стало іншою дуже важливою темою, обговореною під час зустрічі. Представники СУР зазначили, що кожен українець Румунії повинен заявити про свою етнічну, мовну та релігійну ідентичність, що має вирішальне значення для спільноти з точки зору подальшої політики центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також територіального розвитку упродовж наступних років.

Водночас на порядку денному були аналіз звітів та кошторисів, надісланих філіями СУР та спеціалізованими комісіями за липень, презентація інвестиційних планів, діяльності голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та інші внутрішні організаційні питання.

16 червня Галацька філія СУР обрала нового голову в особі пані Іляни Леон. На виборчому засіданні були присутні голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький, голови Арадської, Бігорської та Караш-Северінської філій, а також секретар СУР. Вибори відбулися після смерті колишнього голови Галацької філії СУР Вікентія Николайчука.

Клузька філія СУР провела спеціальний захід, присвячений дітям

Літні канікули для членів Клузької філії Союзу українців Румунії та гостей з України, які з радістю приєднуються до діяльності Клубу української малечі, розпочалися якнайкращим способом: заходом, присвяченим усім ДІТЯМ з нагоди святкування Міжнародного дня захисту дітей, який відбувся 11 червня.

Як це вже стало традицією, менші й старші учасники заходу разом із їхніми батьками послушали кумедне й водночас повчальне оповідання про права дітей, а потім проявили свої вміння та майстерність у двох майстер-класах: створенні книжки-гармошки та намиста із футболок та різноманітних намистин.

Це заняття припало до душі як дітям, так і дорослим, і затягнулися на довгий час, а лунка українська пісня надавала нашим маленьким та великим творцям сил та насаги. Дякуємо усім учасникам за активність, бажання зустрічатися й спілкуватися рідною українською мовою. Разом – ми сила! Гарних літніх канікул усім дітям!

Весняні скотарські звичаї українців – Гуцульська Міра в с. Бистрий

Скотарство поряд з лісорубством та обробітком землі були й є основними заняттями мешканців Мараморощини. Проте, з часом, незалежно від нашого бажання, через динамічність сучасного життя вони втратили свою інтенсивність.

Однак місцеві громади свято зберігають звичаї своїх предків, передусім ті, що відзначають етапи життєвого циклу у селі.

Таким чином, 15 травня в селі Бистрий Марамороська філія Союзу українців Румунії організувала традиційну культурну подію «Весняні скотарські звичаї українців – Гуцульська Міра», основною метою якої є популяризація давніх традицій.

У події взяли участь фольклорні ансамблі

українських громад з: Ботошан, Сучави, Тулчі, Сфинту Георге та Тімішу, а також з Бистрого, Луга, Бичкова, Кричунова, Верхньої Рівни, Полян, Кривого і Вишавської Долини.

Про підключення до електромережі мешканців однієї вулиці с. Вишня Рівна

Майже 15 років мешканці однієї вулиці Верхньої Рівни, в якій проживають переважно українці, перебувають в атиповій для XXI століття ситуації. Незважаючи на десятки спроб, у тому числі письмові депутатські запити, з якими Микола Мирослав Петрецький звертався до міністра економіки, 15 домогосподарств досі не підключені до електромережі, навіть якщо мають усі дозволи на будівництво та дотримуються всіх норм планування.

Тим більшим було здивування, коли на останній депутатський запит Миколи Мирослава Петрецького просто переписали положення однієї статті із Закону №123/10 липня 2012 р., переклавши відповідальність на А.N.R.E. (Національний регулятор в сфері енергетики), і це при тому, що цей аспект не згадувався ніде в усій попередній переписці. Тому представник українців у парламенті знову попросив пояснень у міністра енергетики Вірджіла Данієла Попеску щодо причин такого стану речей у Верхній Рівні.

Він зажадав інформацію про конкретні заходи, які будуть вжиті у цьому питанні, а також пояснень, чому вже понад 14 років мешканці вулиці Каля Ферате у Верхній Рівні не приєднані до мережі електропостачання, хоча мають усі необхідні дозволи.

Дружба без кордонів – захід проведений Сату-Марською філією СУР

29 червня Сату-Марська філія СУР організувала захід «Дружба без кордонів», спрямований

на заохочення до відкритості, діалогу та поваги один до одного. Проєкт, проведений на території Художнього музею Сату Маре у партнерстві з Установою префекта Сату-Маре, Сату-Марською повітовою радою, Сату-Марським повітовим музеєм та Мікульського школою імені Геллерта Шандора увінчався успіхом.

У заході взяли участь керівництво Союзу українців Румунії, представники партнерських установ, члени комітету Сату-Марської філії СУР та голови місцевих організацій, українські учні та дошкільнята з Мікули (Сату-Марський повіт), Вишавської Долини (Марамороський повіт), Штюки (Тіміський повіт), а також діти та їхні батьки з України, котрі тікаючи від війни знайшли прихисток у Сату-Марському та Марамороському повітах.

Концертна програма присутніх на заході дітей, а також творчі майстер-класи та інтерактивні ігри, мали на меті сприяти спілкуванню та взаємопізнанню як серед дітей, так серед дорос-

лих, повазі один до одного, подоланню упереджень, прояву толерантності та злагоди. Захід показав, що у складних ситуаціях дружба не має кордонів. Наприкінці всі учасники отримали подарунки від Союзу українців Румунії, Сату-Марського повітового музею та Національної ради з питань боротьби з дискримінацією в особі пані Діани Тріпон, яка вручила дітям приготівлені сюрпризи.

Всесвітній день біженців

20 червня ми відзначали Всесвітній день біженців, спрямований на підвищення обізнаності про тяжке становище десятків мільйонів людей у всьому світі, які були переміщені або змушені покинути свою країну через війну, переслідування за ознаками етнічного походження, політичних переконань тощо.

На жаль, це явище набуло ще більших масштабів внаслідок російської агресії проти України, поставивши нас перед незаперечною реальністю. У цьому контексті Микола Мирослав Петрецький зазначив у Парламенті, що румунська держава і суспільство в цілому проявили співчуття та єдність, підтримавши громадян України, котрі знайшли прихисток у Румунії та забезпечивши їх усім необхідним, від законодавчих змін, до гуманітарних заходів та медичної допомоги.

За це, а також за чудову співпрацю Союзу українців Румунії з європейськими та міжнародними організаціями, центральними та місцевими органами влади, а також з громадянським суспільством, він ще раз подякував всім, хто долучився до підтримки України та українського народу.

Парламентарій зазначив, що «на жаль, війна триває, українські біженці не можуть безпечно повернутися до своєї країни і змушені надалі жити за межами України. Тому ми маємо продовжити наші зусилля, щоб інтегрувати їх у суспільство, даючи їм шанс на гідне та безпечне життя як на рівні державної політики, так і на рівні кожного з нас.»

«Й останнє, але не менш важливе: ми повинні уникати баналізації зла, висвітлювати права та потреби біженців, спрямовуючи наші зусилля на мобілізацію політичної волі та ресурсів, щоб забезпечити не лише їхнє виживання, а й повну інтеграцію в нашої країні», – підсумував Микола Мирослав Петрецький.

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Минуло чотири роки відколи повинь зруйнувала дорожню інфраструктуру та домогосподарства багатьох мешканців с. Ізвоареле Сучевей, де проживає значна українська громада. Досі представники влади не знайшли рішень, щоб їх відновити.

І якщо працюючі люди засукували рукави і взялися за роботу та відбудували свої будинки, то сільська дорога, від якої залежить їхнє повсякденне життя, залишилася у відповідальності центральній владі. Це питання з трибуни Парламенту 14 червня знову порушив голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький.

У запиті до міністра розвитку, управління та громадських робіт Чеке Оттіло депутат звернув увагу на те, що проблема є надзвичайно нагальною. «Гірський рельєф району може породити нові явища, подібні до тих, що сталися у 2018 році, що можуть повністю зруйнувати дорожню інфраструктуру», – попередив Микола Мирослав Петрецький, пояснюючи зусилля місцевої влади щодо отримання фінансування.

Парламентарій попросив міністра Чеке Оттіло повідомити як причини, які призвели до блокування проекту, поданого АТО Ізвоареле Сучевей, так і пояснення чиновників міністерства щодо всієї зазначеної ситуації.

***

Пожежі є однією з найбільших проблем, з якими доводиться стикатися людям у Дельті Дунаю влітку через дуже суху рослинність та відсутність водних запасів всередині населених пунктів. На початку червня, під час свого візиту до повіту Тулча, Микола Мирослав Петрецький побачив, кілька вщент згорілих домогосподарств. У більшості випадків пожежні екіпажі прибули на виклик після того, як все накопичене людьми за життя майже згоріло, про що офіційно повідомив міністра внутрішніх справ Лучіана Бода.

Проблеми, з якими стикаються жителі Дельти Дунаю, відомі на рівні місцевих та центральних органів державної влади. Окрім нагальних потреб у питній воді, інфраструктурі, громадському транспорті між населеними пунктами, люди у сільській місцевості на березі Дунаю мають труднощі, характерні для цього району.

Багато жителів сіл Караорман, Кришан та Летья, громад, де більшість мешканців є українцями, повідомили депутата, що можливі пожежі можуть завдати значної шкоди не лише домогосподарствам, а й заповідникам у Караорманському лісі, районі Летья чи Гріндул.

У зв'язку з цим він направив міністру Бода запит про необхідність створення

запасів водо- або вогнезахисних матеріалів, які б сприяли гасінню можливих пожеж, уникаючи ситуацій, коли рятувальники не мають необхідних ресурсів для ліквідації наслідків стихійних лих. Водночас Микола Мирослав Петрецький попросив міністра письмово уточнити, які заходи вживаються на рівні МВС щодо протипожежної безпеки в населених пунктах Дельти Дунаю.

***

Румунська держава надає всім громадянам можливість жити нормальним життям, без дискримінації, допомагаючи навіть тим, кому пощастило жити гідно. Однак багато людей з обмеженими можливостями постійно змушені ходити до лікаря, щоб «підтвердити» діагноз для отримання відшкодування витрат на лікування, які, в дійсності, покривають лише незначну частку реальних витрат на лікування.

У зв'язку з цим Микола Мирослав Петрецький звернувся до міністра праці та соціальної солідарності Маріуса Будея, виходячи з подібного випадку, про який його нещодавно повідомили в Тіміші, повіті, де є значна громада етнічних українців. Зокрема, особа з порушеннями опорно-рухового апарату, віднесена до категорії «важкий випадок», яка не може пересуватися без супроводжуючої особи, хоча оформила та подала всі документи, необхідні для отримання матеріальної допомоги, не отримала передбачених законом коштів. Мова йде про людину з очевидною медичною проблемою, яку змусили звернутися до лікаря для підтвердження діагнозу протягом року, хоча важко уявити яким чином через рік цій людині вже не потрібен протез. Крім того, Страхова палата Тіміського повіту погодилася відшкодувати суму в приблизно 4000 леїв, коли реальна вартість протезу увосьмеро більша!

Румунія надає фінансову допомогу людям з обмеженими можливостями та реалізує програми їх інтеграції на ринку праці, пропонуючи пільги роботодавцям. Однак, за даними Національного управління з прав інвалідів, дітей та усиновлення, станом на кінець 2020 року з понад 800 тисяч осіб, які перебувають у цій ситуації, лише 17% мали роботу. У

своєму депутатському запиті до міністра Будея Микола Мирослав Петрецький наголосив про необхідність надання фінансової допомоги тим, хто не має джерел доходу і попросив терміново вияснити викладену вище ситуацію.

РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ

У понеділок, 6 червня, голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький провів робочу зустріч з державним радником із зовнішньої політики, безпеки та стратегічних справ прем'єр-міністра Румунії Юліаном Кіфу. Під час зустрічі були розглянуті теми які стосуються як української громади в Румунії, так і становища українських біженців у нашій країні. Особливу увагу було приділено освіті українською мовою, у тому числі в перспективі інтеграції українських дітей до румунських державних навчальних закладів.

Микола Мирослав Петрецький представив проблему невизначеності правового режиму будівлі Педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка в Сігету Мармаціей Марамороського повіту, яка терміново потребує ремонту. Голова СУР підкреслив, що вирішення цієї проблеми триває вже кілька років, хоча навчальний заклад є єдиним в Румунії, де молоді українці можуть навчатися українською мовою і, який задовольняє освітні потреби сотень учнів як з Марамороського повіту, так і з сусідніх повітів. Термінове вирішення цієї проблеми та початок ремонту будівлі є особливо важливим зараз, коли молоді українці, які знайшли у Румунії прихисток на тлі війни в Україні, можуть обрати варіант продовження навчання у цьому ліцеї.

Представник українців у Палаті депутатів також поскаржився на те, що деякі члени уряду не дотримуються законодавчих положень у плані взаємодії парламенту та уряду, порушуючи строк надання відповіді на депутатські запити. Микола Мирослав Петрецький також розповів про відсутність прозорості та невизначеність деяких інфраструктурних проєктів, поданих населеними пунктами, в яких більшість складають українці, органи місцевої влади не отримавши жодну інформацію про стан аналізу документів, хоча вони були подані багато років тому.

З іншого боку, на зустрічі була обговорена проблема гострого дефіциту сімейних лікарів у сільській місцевості, особливо в Дельті Дунаю та в ізольованих гірських районах, та запропоновано рішення щодо забезпечення доступу мешканців цих районів до основних медичних послуг.

Наприкінці зустрічі Микола Мирослав Петрецький підкреслив активну співпрацю між СУР та місцевими органами державної влади, а також розповів про підтримку, яку СУР надає українським біженцям, які знайшли прихисток у Румунії, а також внутрішньо переміщеним особам в Україні.

ОГЛЯДАЧ

Дні української культури вп'яте відбулися в столиці Румунії Бухаресті

Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії 25-27 червня організував «ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ», культурний захід, спрямований на популяризацію та представлення різних аспектів багатой української культури, від літератури до гастрономії, як і зусилля СУР популяризувати українську культуру в Румунії.

У заході, який пройшов вп'яте, взяли участь члени Союзу українців Румунії, студенти, журналісти, письменники, біженці з України.

На відкритті заходу виступили: Михайло Трайста, голова Бухарестської філії СУР, Богдан Мойсей, перший заступник голови СУР, Володимир Антофійчук, доктор філологічних наук, професор Чернівецького університету імені Юрія Федьковича та Світлана Приходько, представниці Посольства України в Румунії.

Після церемонії офіційного відкриття заходу відбулася презентація книги Михайла Трайсти «Українці та росіяни. Імагологічні аспекти». Книга була представлена доктором філологічних наук, доцентом Марією Ірод та адвокаткою Сесілією Маран, а актриса Магда Беческу зачитала презентації професорів Антоанети Олтяну та Константіна Джамбашу. Модератором заходу був актор Штефан Апостол. Презентація книги завершилася конкурсом на тему «Як добре ми

знаємо українську культуру?» Учасники мали відповісти на запитання про українську історію, гастрономію, музику та літературу, а переможці були нагороджені дипломами та книгами.

Також відбулася детальна презентація видань СУР. Журнал «Наш голос» презентувала головний редактор Ірина Мойсей, журнал «Esouri ucraïne» («Українські відлуння») – редактор Корнелій Ірод, газету «Український вісник», презентував головний редактор Михайло

Михайлюк, газету «Curierul ucraïne» («Український вісник»), редактор Штефанія П'єтрян, а про газету «Вільне слово» та дитячий журнал «Дзвоник», розповів Михайло Трайста.

Потім усі присутні були запрошені на виставку «Тарас Шевченко очима карикатуристів світу», яку організував художник Радун Яцку. Він представив портрети Тараса Шевченка, зроблені художниками з різних країн світу: України, Руму-

нії, Болгарії, Польщі, Хорватії, Греції, Македонії, Австрії, Швейцарії, Бельгії, Франції, Іспанії, Португалії, Бразилії, Марокко, Туреччини, Єгипту, Палестини та Ірану. Перший день закінчився музично-поетичним концертом, на якому виступили Петру Шойман, Флорін Цуцуяну, Траян Кірікуце, Ніку Нікушор та показом художнього фільму «Донбас» українського режисера Сергія Лозниці.

Наступного дня, після богослужіння в українській православній церкві в Бухаресті отця Володимира Малковича, відбулася презентація книг, які переклали з української мови на румунську Михайло Трайста, Корнелій Ірод, Михаела Гербіл, Марія Семенюк, Альона Біволяр, Аспазія Регуш.

Після цього відбувся конкурс декламування українських віршів за участі присутніх гостей, кожен учасник виходив перед публікою та читав вірш. Глядачі голосували, а переможці були нагороджені грамотами та книгами.

На завершення відбувся музично-поетичний концерт, на якому виступили Петру Шойман, Флорін Цуцуяну, Дан Васілеску разом з Наталією Панчек та вокальною групою «Тиса», що діє при Бухарестській філії СУР. Актори Магда Беческу та Штефан Апостол представили коротке шоу, а наприкінці концерту був хвилюючий момент родини українських біженців, члени якої заспівали пісню про війну в Україні.

Протягом двох днів учасники мали змогу скуштувати страви української національної кухні.

ЗНОВУ ЦВІТЮТЬ КЯШТАНИ...

Каштани, каштани ваблять очі. Ще змалку вони чарували мене своєю красою. Прекрасні дерева, міцно заглиблені корінням в землю, рівні як свічі, з гарними кронами, вони немов жовніри в строю, готові завжди до бою з вітрами, грозами. Каштан у цвіті пригадує мені новорічну ялинку мого дитинства, прикрашену кольоровими свічками. Скільки радості приносила вона нам. Каштани в цвіті – юність моя.

Був початок червня 1964 року останній навчальний день для випусників 1963/1964 навчального року, останній випуск українського відділу Серетського ліцею. Так, наш випуск був останній. Аж з 1999 року (через 35 років) заснувалися групи, а потім класи, де українська мова викладається як предмет (чотири години на тиждень). Було нас 40 випусників. Класний керівник Валентина Яричевська, строгий викладач математики. Скільки емоцій. Сум, тривога і страх огортав наші душі. За чотири роки ми краще пізнали один одного, здружилися (деякі із нас на все життя). Але час не стоїть на місці. Роки минули, мов сон, і настав час розлуки з школою, з викладачами, однокласниками, а розлуки завжди сумні. Дотоді кожний із нас жив якимось безтурботно. Майбутнє не безпокоїло нас. Турбувалися за нас батьки, викладачі. Батьки – все необхідне для життя, а викладачі новими знаннями. А нас турбувало одне – весело та приємно провести час. І ось, якимось так, одразу, стільки турбот на наші плечі: випускний іспит, вступні іспити для тих, що вступали у вищі учбові заклади і т.д. Випускний іспит, хоч був нелегкий, не дуже безпокоїв нас, тому що наше покоління було звикле до іспитів. Після закінчення IV-ого класу та закінчення семирічки складали випускні іспити а потім вступний іспит до ліцею. Випускний іспит складали з таких предметів: українська, румунська мова та математика писемно та усно, а історію, біологію, фізику, хімію і науковий соціалізм усно. Пам'ятаю, як ми, три подруги, Аврелія Кобильчук із Гропен, Олтя Бучак із Шербівців та я ішли до Негостини старою дорогою «коло каплиці». На лівому боці простягався (ще є і тепер) сад «Байля», а попри дорогу красувався ряд каштанів у цвіті.

Вони так рясно зацвітали, що просто заворожили нас. І там ми поклялись, що куди б нас не занесла доля і що ми не переживали б у той час, коли будемо милуватися каштанами у цвіті, на хвилинку залишити все і сум, радість, думи, горе, полинути у минуле і пригадати той мент розлуки і нашу дружбу. Після закінчення ліцею ми розійшлися, кожен пішов своєю дорогою. Роки минали, і ми не мали змоги зустрітися. Аж ось, після 50 років, 21 червня 2014 року, відбулася ця хвилююча зустріч завдяки клопотанню наших бувших колег: Аврелії Гарасимюк (Матей), Николая Кожокаря та Мірчі Процького. На зустріч прийшло 19 випусників із 40, 10 померло, а інші не змогли прибути через стан здоров'я, сімейні події, або просто не відповіли на заклик організаторів. Були присутні: Аурел Кочерган, Наталія Кожокар, Николай Кожокар, Лія Костишевська, Ілля Красуляк, Марія Демушка, Євсебій Фрасенюк, Марія Фрасенюк, Сільвія Григораш, Корнелія Грушкевич, Аурелія Гарасимюк, Марія Попович, Василь Прокопець, Мірча Процький, Юра Станчук, Ольга Цьомчук, Дмитро Василюк, Воеводіка Ауріка, Василь Яськів. Зустріч була хвилююча. Коли ми розійшлися, були усі гарні, молоді, одні з нас ще не сповнили вісімнадцять літ, а зустрілись сивоголові дідусі та бабусі. Були емоції, сльози і сміх. Зібралися ми в одному з країв, де колись училися. Зустріч у класі почалася із так званого уроку виховання, де читався каталог класу. Тому, що керівниці класу Валентини Яричевської уже не було серед живих, читав каталог Еміл Барбу викладач румунської мови, єдиний викладач, присутній на нашій зустрічі. Він читав каталог, хто був присутній вставав на ноги, розповідав про себе, а коли читав когось, хто відійшов у вічність, усі вставали на ноги і тримали хвилину мовчання за нього. Після цього ми пішли до української греко-католицької церкви, де відбулася поминальна служба по колишніх викла-

Проф. пенсіонер Марія ФРАСЕНЮК

Фото авторки

(Закінчення на 6 стор.)

Солідарність з героїчним українським народом

Всебічна допомога Союзу українців Румунії українським біженцям на території Румунії

Починаючи з 24 лютого, коли Російська Федерація розпочала несправедливу і негідну для демократичної держави агресію проти мирної держави України, Союз українців Румунії через усі свої філії розпочав дії на підтримку сусідньої держави, а також громадян України, які перетнули кордони Румунії, рятуючись від російської агресії.

У всіх своїх заходах Союз українців Румунії тісно співпрацював з Румунською державою, яка також діяла оперативно, ще раз підтвердивши свій статус надійного партнера України.

Нижче наведено заходи, які Союз українців Румунії разом з усіма повітовими філіями та місцевими організаціями, за допомогою своїх членів у Румунії та надійних партнерів проводив з 24 лютого і дотепер на допомогу Українській державі, а також громадянам України, які залишилися в Україні або зі зрозумілих причин вирішили шукати притулку в інших державах:

I. Проживання, харчування, транспорт

Союзу українців Румунії вдалося негайно мобілізувати всіх своїх членів для закупівлі та/або збору продуктів харчування для відправки в Україну для забезпечення центрів для біженців, які прихистили переселенців із зон бойових дій. Водночас СУР централізував наявні житлові приміщення, оснастивши їх усім необхідним для розміщення максимального числа українських біженців, а також мобілізувався для їх транспортування. Нижче наведено по пунктах заходи СУР у цьому відношенні:

– надання приміщень філій СУР для розміщення близько 3000 біженців, яким забезпечено необхідні продукти харчування, тепло, гарячу воду, Інтернет, внутрішнє та закордонне транспортування, медичне обслуговування;

– десятки тисяч біженців були розміщені в оселях приватних осіб, у більшості випадків у членів Союзу українців Румунії, у різних пансіонатах, готелях, гуртожитках та ін.;

– використання мікроавтобусів та автомобілів, якими забезпечені філії, а також власних автомобілів членів Союзу українців Румунії для перевезення біженців до аеропорту, вокзалу, Посольства України, медичних закладів та куди вони потребують.

– фінансова допомога у придбанні квитків на потяги, літаки та автобуси із відкритого фонду пожертв для біженців;

– понад 2300 осіб перевезено у Європу;

– допомога у перевезенні 1000 дітей-сиріт з України в Туреччину.

II. Перекладацька робота

Ще з початкової фази агресії Російської Федерації Союз українців в Румунії мобілізував та координував близько 2100 волонтерів, які постійно перебували на всіх митних пунктах, у три зміни, надаючи гуманітарну допомогу, пакети з продуктами харчування та водою, а також забезпечували переклад для українських біженців.

Заразом члени СУР забезпечили переклад офіційних документів (документів про цивільний стан, різноманітних декларацій, довіреностей тощо) як простими, так і авторизованими перекладачами та нотаріусами для медичних закладів (державних та приватних), Головного управління соціальної допомоги та захисту дітей (ГУСДЗД), а також для інших державних або приватних організацій.

III. Гуманітарна допомога

Завдяки контактам, які Союз українців Румунії має в Україні, він постійно підтримував зв'язок з представниками влади сусідньої держави, які були добре обізнані щодо потреб як українських воїнів, які захищають рідну землю, так і з тими, хто координував центри внутрішніх біженців.

Таким чином, процес транспортування гуманітарної допомоги був надзвичайно ефективним, оскільки СУР точно знав про потреби чи нестачі в сусідній державі та міг відповідним чином діяти при зборі та транспортуванні гуманітарної допомоги в Україну.

Починаючи з 24 лютого СУР разом з партнерами вдалося мобілізувати й транспортувати:

– понад 220 колон вантажівок, ваговозів і мікроавтобусів з гуманітарною допомогою, зібраних та організованих Союзом українців Румунії, було доставлено в Україну.

– понад 4000 тонн гуманітарної допомоги (продукти харчування, засоби гігієни, чистячі

засоби, одяг, іграшки, ліки, генератори, спальні мішки, матраци, акумулятори і т.д.), призначеної для постраждалих від війни громадян України, перевезено автомобілями членів СУР або волонтерів і жертводавців та передано представникам місцевої влади західних областей України.

– відкриття в осередках СУР центрів пожертв для збирання продуктів харчування довгострокового зберігання, одягу, ліків, засобів особистої гігієни.

IV. Навчання

Усвідомлюючи, що велика кількість людей, які втекли від війни, є учнями чи студентами, Союз українців Румунії подумав про їх потребу продовжити освітній шлях, діючи відповідно та вживаючи наступних заходів для сприяння їх інтеграції в громади чи шкільні заклади Румунії та пропонуючи допомогу в адаптації учнів або студентів до нової системи освіти:

– підтримка учнів, які записалися слухачами або беруть участь у позакласних заходах;

– залучення директорів шкіл з викладанням української мови та інших шкіл до збору гуманітарної допомоги;

– курси румунської мови та англійської мови;

– програма Телешкола у партнерстві з Румунським телебаченням включає 12 уроків, які почали транслюватися з 06.05.2022 р. щоп'ятниці вранці на каналі TVR2.;

V. Консультування та посередництво

Через стосунки з українськими громадянами, які рятуються від несправедливої війни на території їхньої країни, а також через спілкування волонтерів СУР з громадянами України на кордонах країни, а також через усвідомлення травм, яких зазнали більшість тих, хто знайшов притулок в Румунії, СУР вважав за доцільне надавати консультаційні та посередницькі послуги громадянам України, щоб допомогти їм адаптуватися

(Продовження на 6 стор.)

Всебічна допомога Союзу українців Румунії українським біженцям на території Румунії

(Продовження з 5 стор.)

до нової спільноти, а також полегшити травми, спричинені війною. Таким чином, було вжито наступних заходів:

- консультування українців, які потрапили в ДТП;
- консультування щодо соціальної інтеграції як для дітей-біженців, так і для дорослих;
- забезпечення приміщення для Консульства України для надання гуманітарної допомоги;
- надання у розпорядження представникам Консульства України осередків СУР у повітах Марамуреш, Сучава, Тіміш та Тулча для надання гуманітарної допомоги та української дипломатичної місії;
- посередництво при працевлаштуванні та професійній підготовці.

VI. Партнерство-співпраця

Для того, щоб краще впоратися з усією ситуацією, забезпечити найвищу якість продуктів і послуг, а також забезпечити безпечний перехід українців в Румунію, Союз українців Румунії вступив у партнерські відносини з різними державними та приватними установами/організаціями:

- з Національною асоціацією захисту споживача та просування програм і стратегій в Румунії – InfoCons;
- з Національним агентством протидії торгівлі людьми у сфері захисту, підтримки та зміцнення спроможності жертв діяти, з особливим акцентом на жінок та дітей;
- співпраця з повітовими лікарнями, дорожньою та прикордонною поліцією, меріями, повітовими шкільними інспекторатами, Червоним хрестом, інспекторатами з надзвичайних ситуацій, Посольством України, повітовими радами, префектурами, жандармерією, Генеральним управлінням соціальної допомоги та захисту дітей, НУО та асоціаціями, Митрополією, Українським православним вікаріатом та організаціями інших конфесій, ресторанами, університетами;
- партнерство з Румунським телебаченням;
- партнерство з Радіо Румунія-Інтернаціонал

- Підготовка технічних інформаційних бюлетенів та повідомлень для біженців, а також новин про відносини між Румунією та Україною, створених для місцевих радіостанцій Радіо Констанца, Яси, Сігет та Кишинів, які транслюються в першій частині дня;
- партнерство з мережею магазинів «Профі», завдяки якому було забезпечено харчування і спортивне обладнання для футбольної команди з України;
- Академія мистецтва краси Сандрія пропонує 2 безплатні курси «Інструктор з підготовки до тренінгу» (диплом, акредитований Міністерством освіти);
- співпраця із Товариством економічно-соціальних спеціалістів і практик – навчальні заходи англійською мовою для дітей з України та українського походження;
- курси румунської мови: 4 години/тиждень з дипломованими викладачами румунської та української мов; гарячий обід.

VII. Заходи

Враховуючи досвід СУР в організації та управлінні специфічними для українців проєктами чи заходами, провід СУР вважав за доцільне організовувати заходи, призначені для громадян України, біженців у нашій країні, щоб створити атмосферу спокою та приналежності, яка може певною мірою полегшити їх тугу за батьківщиною.

З цією метою Союз українців Румунії провів наступні заходи, призначені для громадян України, біженців на території нашої країни:

- дозвілля поряд із молоддю СУР;
- відвідування музеїв;
- спортивні заходи;
- культурні заходи;
- гуманітарний концерт Румунія-Україна Благовіщення;
- 342 великодні подарунки для дітей-біженців;
- організація культурних зустрічей українців-біженців на території Румунії;
- культурний захід – концерт зі збиранням коштів – «Банат для України» 29 квітня;
- культурний захід – «Творці українського мистецтва»;
- члени Союзу українців Румунії разом організували низку авторизованих мітингів/протестів разом із різними товариствами, фундаціями, НУО та ін.: «STOP PUTIN – STOP WAR», «Підтримуємо свободу та демократію в Україні!», «За мир в Україні»;
- благодійний концерт, організований Союзом українців Румунії, який відбувся в Бухаресті, місті Сігету Мармаціей (повіт Марамуреш), місті Серет (повіт Сучава) та місті Тімішоара (повіт Тіміш), який був частиною європейського турне;

VIII. Підтримка та участь у пошуках роботи

Провід Союзу українців Румунії обдумав потреби у фінансовому самозабезпеченні українців, які вирішили оселитися в Румунії, вважаючи за необхідне полегшити їм доступ до роботи в Румунії. Таким чином вдалося здійснити наступне:

- створення для початку 10 робочих місць у Союзі українців Румунії;
- сприяння працевлаштуванню 65 українських біженців у різних сферах діяльності.

IX. Інші заходи

СУР підтримував громадян України й у важкі для них моменти на території нашої країни, таким чином ми здійснили наступне:

- репатріація українців, померлих у лікарнях;
- надання фінансової допомоги на поховання біженців на території Румунії.

ЗНОВУ ЦВІТЮТЬ КАШТАНИ...

(Продовження з 6 стор.)

дачів та колег, яких вже не має серед нас. Друга частина зустрічі закінчилася у ресторані «Мушата 2», де колишні учні випили по чарці, попоїли, заспівали, а також ще і потанцювали, бо організатори подбали і про музику. Хочу сказати, що ми провели приємно час і бесідували з колишніми колегами, обмінялися адресами і номерами телефонів. Дмитро Василюк запропонував, щоб всі ми, присутні на цій зустрічі, і ті, що з різних причин не могли бути з нами, зустрілися наступного року у той самий період у Сереті. Десь через тиждень після нашої зустрічі Дмитро покинув нас назавжди і відійшов у вічність. Відтоді минуло вісім років, відійшли у вічність, окрім Дмитра, ще чотири з наших колег: Сільвія Григора, Николай Кожокар, Ілля Красуляк та Василь Яворський. А зустрітися ще раз нам так і не вдалося, і не вдасться, бо чим рік, старість дає про себе знати. Скажу відверто, що я чекала з нетерпінням цієї зустрічі, надіялась, що буду мати нагоду більше часу поспілкуватися з бувшими колегами, а так само дізнаюся чи дотримувалися присяги мої бувші подруги. Але не вдалося. Дізнала, що Аврелія, яка жила у Тулчі, покинула земне життя

багато років тому а Олтю, яка проживала у Бухаресті, організаторам не вдалося віднайти, хоча її односельчанина Шмальбергера віднашли аж у Канаді. Може вже і її не має серед нас.

І так минають роки. А я кожного разу коли милуюся каштанами у цвіту, з ностальгією

пригадую той хвилюючий момент нашої юності і звертаюсь до каштанів словами пісні «До вас, любі мої, ще вернеться весна, а молодість не вернеться, не вернеться вона». Надіюсь, що моя стаття зіграє роль маленької перепони на дорозі забуття моїх бувших колег, котрі ще не забули рідну мову, читають наші газети, прочитають її, на хвилинку дадуть волю уяві і пригадають той хвилюючий момент нашої юності.

Дорогі мої бувші колеги, бажаю вам багато здоров'я, сімейного щастя, мирного неба над нами та спокійної старості! «Не цураймося, признаймося, бо чимраз менше нас є!»

«Я УКРАЇНКА, МАМА 16-РІЧНОГО СИНА І КОХАНА ДРУЖИНА»

Давайте знайомитись. Я українка, мама 16-річного сина і кохана дружина вже понад 17 років. Це точно, що кохана, бо мені це було особливо відчутно у ці скрутні часи жакливого війни, цієї трагедії для українського народу. Мене звали Мирослава Дмитрієва, ми з сім'єю жили в Ірпені Київської області, саме в тому районі Ірпеня, до якого згодом приїздять різні важливі посадові особи великих країн та політики. Того ранку 24.02.2022 нам з сином та чоловіком вже було остаточно ясно, що найближчі півроку до рідної оселі ми навряд чи попадемо. Тому постійно молилися Богу – щоби наш будинок вцілів. Вже під час перших страшних тижнів, коли ми бачили щогодинні атаки ракетами всієї території України, було узгоджено – наша сім'я виїжджає за кордон. І така вже моя особиста доля, що мої батьки живуть за кілька сотень кілометрів від Румунії. Знали, що поїдемо не в столицю, а саме в Тімішоару, бо мали друзів, які щоденно від початку війни просили нас їхати, перечекати, побути у спокої їхнього дому. Туди і рушили. Машина, дитина, собака і дві сумки речей. За освітою я психолог, за професією менеджер по роботі з персоналом та останні 15 років – керівник відділу персоналу в українських компаніях, тому всі методики – як згуртуватися та не розкисати були зразу використані на собі.

Далі була виснажлива дорога, морально важко залишати країну, де ти народився, де народилися твої діти, де залишилися батьки, друзі, рідні. Немає мови як це важко, коли ти не знаєш напевно, а коли назад? За яких умов? А де ми там будемо, а як там нас зустрінуть? Ми ж там чужинці, не годиться сидіти комусь на шиї, я взагалі звикла платити за свої сервіси. Проте в цьому місті нас не просто зустріли і дали пожити спокійно та нормально, ми тут познайомилися з неймовірно чутливими та добрими людьми.

З перших днів перебування у Тімішоарі я шукала підтримки саме української громади, бо знала, що в Європі існують центри української культури, а Тімішоара – повітовий центр, і я знайшла Союз Українців Румунії. Коли ми прийшли сюди, то зустріли чуйних, доброзичливих людей, які поділилися своїми напрацюваннями, показали, як саме в Тімішоарі проводиться підтримка українських культурних традицій, робота з дітьми, вивчення мови, підтримка українців в наданні їм інформації про роботу, вивчення румунської та англійської мови. Це було на початку березня, і вже тоді у мене з'явилася ідея обов'язково яскраво відзначити День Вишиванки (припадає у 2022 році на 19 травня), якщо ми ще будемо перебувати до того часу там.

В Тімішоарі був організований від мерії волонтерський центр, там ми вже познайомилися з іншими українками та маленькими українцями, бо здебільшого це мами, бабусі та діти. Серед них також були ті, хто хотів чимось допомогти нашим українцям. А вони все їхали... Хтось їхав далі, хтось залишався, хтось повертався, це були непрості часи – максимально багато комунікацій. Йшов час, новостворена група поповнювалася новими українцями, проте мене не полишала моя ідея про День Вишиванки та спорідненість ідеї з діяльністю Культурного центру українців у Тімішорі.

ванки та спорідненість ідеї з діяльністю Культурного центру українців у Тімішорі.

Одна мудра людина сказала: роби, що можеш з тим, що маєш, там де ти є...

Отже, оскільки я останні 15 років працювала з людьми, організовуючи їх та допомагаючи розвиватися, то само собою вийшло, що продовжила займатися улюбленою справою. Ця діяльність максимально мене утримувала від тих переживань після кожного перелічування новин з України.

І ми з ініціативною групою в раніше незнайомому місті Тімішоарі, в країні з добрими людьми, почали: спочатку просто допомогою когось організувати, комусь надати пораду з приводу роботи, побуту, навчання дітей, чогось навчити, ділились власним досвідом.

Навіть побачивши потребу у змінному весняному одязі, допомогли організувати сортування та роздачу гуманітарної допомоги з інших країн. За все це були вдячні працівникам Культурного центру, бо саме до їх будівлі все більше охочих румунів та компаній стали привозити ту допомогу. Часом деякі навчальні кімнати вже нагадували склад, ми розуміли, що це треба роздавати правильно і разом з українськими дівчатами створили захід «Прийди і візьми», і люди прийшли, взяли що потрібно, і всі були дуже вдячні.

Далі наша самоорганізована українська команда почала генерувати ідеї в сфері культури українців, розвитку їх обізнаності, навчання мов, психологічної підтримки, тематичних івентів та допомоги в інтеграції. До гарних ідей та завзятих людей притягуються ті, хто готовий підтримати захід матеріально. Зараз ідеї швидко перетворюються на проекти, нетворкінг допомагає, є підтримка організацій, спонсорів. На той час вже йшов квітень, а моя ідея вже чекала, маючи підтримку людей та організацій, я була впевнена, що все вдасться. На часі – підтримка української ідентичності, коли її вбиває дурний сусід по території.

Отже, вирішено, розвиваємо обізнаність про українців через створення справжнього заходу для українців та для румунів – дня ідентичності – Дня Вишиванки. Це особливе свято, що об'єднує українців, де би не були. Було важливо цей день провести по-українськи, нехай далеко, але зробити свято для наших, щоб нагадати яке воно добре. І ми постаралися.

Від декорації сцени для нашої співачки Ванеси з Одеси – сцена має бути гарною. Тому я вирішила зробити мальоване полотно. Дякую всій команді українок, хто підтримав та прийшов особисто виконати цю роботу: Євгенія Рожбідська, Марія Дмитрієва, Ельміра з невісткою та її донькою, дівчата з Дніпра Ліза та Софія. Примищення було люб'язно надане організацією LOGS і вони були шоковані, що ми можемо за пару годин створити таку красу від ідеї до реалізації. Отже, намальоване полотно було вчасно виконане, як і власноруч створені прикраси в українському стилі від мами однієї з українок – це особливий подарунок для наших румунських друзів. Ще один з етапів підготовки – це святковий одяг. Звичайно, що наші улюблені вишиванки залишилися в Україні, проте тут нам допомогли наші друзі, працівники Культурного Центру, які надали на це свято нашим українкам вишиванки з їх фонду. На самому святі було два паралельних заходи: частина людей пробувала себе у майстер-класі з вишивання, це до 30 осіб, а решта та всі присутні діти опановували малювання на одязі. Я вкотре вела арт-майстер-клас, тепер на 50 дітей та 20 дорослих. Ми розписували футболки патріотичними написами

Мирослава ДМИТРИЄВА

Фото авторки

(Продовження на 11 стор.)

Фестиваль українського фольклору в Румунії

У Бухаресті пройшов 3-5 червня перший випуск Фестивалю українського фольклору в Румунії, організований Союзом українців Румунії, за фінансової підтримки Міністерства культури Румунії, у партнерстві з Національним музеєм села імені Дімітрія Густі, румунським суспільним телебаченням та ВСРР.

У рамках цього проєкту 3 червня в приміщенні Бухарестської філії СУР відбулася конференція «Роль нематеріальної культурної спадщини українців у Румунії», за участі дослідників та фахівців з Румунії та України, провідних членів СУР, представників Міністерства культури, а також українських переселенців. Наступного дня в Національному музеї села імені Дімітрія Густі відбулося офіційне відкриття фестивалю, на якому з привітальними виступами до присутніх звернулися голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький та директорка з питань комунікації та музейної освіти Національного музею села ім. Дімітрія Густі Юліана Маріана Грумезеску-Балач, яка привітала численну публіку наступними словами: «Від імені керівництва та колективу Музею села вітаю вас. Ми раді, що ви дали нам надзвичайну можливість ознайомитися з елементами вашої культури, що шість художніх колективів зі шістьох етнографічних зон країни прибули до нашого музею, розміщеному в серці столиці, що прибули також народні майстри зі багатьох регіонів Румунії та України, що українська гуцульська хата приймає сьогодні таких гарних гостей. Музей села є відкритим такому роду співробітництва, є місцем діалогу між культурами. Що може бути гарнішим ніж взаємно навчатися нашим культурам. Ми дуже раді, що перший випуск Фестивалю українського фольклору організується у нашому музеї.»

Потім на сцені, влаштованій під відкритим небом, свою майстерність продемонстрували: художній колектив «Молоді гуцули» з Вишавської Долини Марамороського повіту, танцювальний ансамбль «Червона калина» з Негостини Сучавського повіту, вокальний колектив «Чорне море» зі Сфинту Георге Тулчанського повіту, танцювальний ансамбль «Золоті друзі» зі Штюки Тіміського повіту, танцювальний ансамбль «Весна» з Рогожешт Ботошанського повіту та вокально-інструментальний гурт «Зоря» з Бухареста.

Також присутні мали можливість побачити вироби українських народних майстрів, від яких дізналися цікаві деталі про традиційні ремесла. Іде мова про наступних майстрів: Олену та Теодору Драмич з Сучавського повіту, які представили гуцульські писанки, Георге і Тодера Мунтяну з Тулчі, які презентували дерев'яні та кам'яні вироби, Петронелу Балін та Василю Бензар з Мараморошини – віночки та киптари. Українські переселенці Світлана Рох, Марія Дмитрієва, Галина Мунчак та Вікторія Співак представили традиційні вироби з України. Після культурного заходу біля української гуцульської хати, розташованої на одній з вулиць Музею села, був влаштований смачний обід, на якому присутні мали можливість поспілкуватися та обмінятися своїми враженнями.

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, родом з українського села Вишня Рівна Марамороського повіту, де прекрасно збереглися українські традиції та звичаї, розповідає, як виникла ідея організувати цей фестиваль та про його мету: «Українці Румунії через Союз українців дуже міцно дотримують своїх традицій, звичаїв та взагалі того, що означає український фольклор. Також відомо, що через свої філії СУР організовує заходи для того, щоб зберігати цей весь скарб. Головно ми це робимо у тих повітах, де компактно проживає українське населення. У нас є філія і в Бухаресті, але тут не так багато українців. Беручи до уваги той факт, що

уряд приділяє велику увагу нацменшинам, ми вирішили у партнерстві з Міністерством культури, Музеєм села у Бухаресті, суспільним телебаченням та суспільним радіо організувати такий фестиваль, щоб представити, у першу чергу, як українці різних регіонів Румунії зберігають свої звичаї, свою мову, свою культу-

ру, а що найважливіше – щоб представити це всім людям, оскільки дуже важливо, щоб й інші бачили традиції українців. Так виникла ця ідея. Це перший випуск Фестивалю українського фольклору в Румунії, в якому взяли участь представники з шести повітів Румунії. Важливим був той факт, що на відкритті фестивалю відбулась конференція, на якій ми обговорили культурну спадщину української нацменшини Румунії, на якій були присутні також представники ЮНЕСКО, Міністерства культури, фахівці

з Румунії та України. Також були обговорені питання того, як вплинув румунський фольклор на український, і навпаки, головню у тих повітах, де українці та румуни живуть разом. Я думаю, що це дуже важливо для всіх нас. Також під час конференції були зроблені деякі пропозиції. Також дуже важливий той факт, що вийде збірник з доповідями, представленими на конференції. Я думаю, що це корисно не тільки для українців Румунії, а взагалі для Румунії та для світової культурної спадщини, оскільки ми бачимо, що відбувається зараз в Україні, як бореться український народ щоб зберегти свою мову, свою культуру, свої звичаї. Я думаю,

що ми всі зміцніли та об'єдналися, і я впевнений, що ми в єдності будемо ще більше збагачувати культурну спадщину. Після нападу Російської федерації на Україну в наших заходах, які організуємо на території Румунії, беруть участь також українські переселенці. Сьогодні, наприклад, у Музеї села в Бухаресті вони представили народні вироби з різних регіонів України та звичаї українців з України, а це дуже важливо, бо люди мають можливість бачити те, що українці, в тому числі пересе-

ленці, де б вони не були, зберігають те, що перебрали від своїх дідів та прадідів. Це є ще одним доказом, що незважаючи, де проживає, українець завжди буде тримати до всього, що означає українство, й я впевнений, що таким чином Україна переможе, що український народ буде вільний, яким він був і дотепер.»

На конференції «Роль нематеріальної культурної спадщини українців у Румунії» фахівці у галузі представили наукові роботи або доповіді на такі теми: «Українська нематеріальна спадщина в Румунії», «Захист МНС та Конвенція ЮНЕСКО 2003 року», «Особливості традицій українців», «Народні костюми та вишиванки марамороських українців: традиції, новації та популяризація» і «Весільні звичаї та обряди на українсько-румунському етнічному кордоні кінця XIX – першої половини XX ст.» – представили Тетяна Сологуб та, відповідно, Маріанна Мегела з України, «Історія української літератури в Румунії» та «Українці в Румунії: від історії до культурних ресурсів».

Іван Гербіл доктор, викладач філологічного факультету Клузького університету імені Бабеша-Бойоя, голова Клузької філії СУР та заступник голови СУР поділився своїми враженнями від участі у конференції та фестивалі: «Враження дуже гарні. Дякую всім тим, хто долучився до того, щоб організувати цю подію, на якій були висвітлені наші фольклорні традиції, українські пісні, танці тощо. Я зробив пропозицію до Юнеско, щоб були залучені до її нематеріальної спадщини чотири елементи культури українців Румунії: по-перше – пісні українського весілля або весілля взагалі, по-друге – «Віфлаєм», який зберігся як на Мараморошині, Буковині, так в Банатах, по-третє – писанкарство на Буковині, і четвертий елемент це говірка села Вишня Рівна, де збереглися дуже багато архаїчних елементів, які є доказом того, що українці, які розмовляють і сьогодні цією говіркою, є дуже давніми, а їх мова давності понад 1.000 років.»

Генеральний секретар Союзу українців Румунії та науковий співробітник Повітового Музею Сату Маре, доктор Ірина Люба Горват виступила на конференції, присвяченій нематеріальній культурній спадщині українців Румунії, з цікавою доповіддю. «Моя доповідь була про фольклор – про легенди, про сімейні звичаї, про демонологію, про вірування українців Румунії. Фольклор це основний компонент нематеріальної культури, який відображається у житті українців Румунії. По-моєму, тема була дуже цікава для всіх слухачів. Ми хочемо показати, що у нас зберігаються фольклор, звичаї й традиції та показати нашому молодому поколінню, що ми дійсно маємо, що їм передавати. В конференції взяли участь і переселенці з України, які проживають тепер у Бухаресті та які були вражені гарним виступом доповідачів і зрозуміли, що хоча тепер вони проживають в Румунії, вони мають біля себе українців Румунії та можуть покладатися на їхню допомогу.»

На фестивалі українського фольклору була присутня і дослідниця Яської філії Румунської Академії та співробітниця Юнеско в Румунії Йоанна Баскервілле, яка висловила свою радість, що мажоритарні румуни мали можливість більше дізнатися про культуру українців Румунії та більше наблизитися до українських переселенців з культурної та духовної точок зору: «Юнеско дуже бажає підтримати культурну ідентичність українських переселенців в Європі, там

**Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня Служба Радіо Румунія**

Фото авторки

(Продовження на 13 стор.)

ДНІ І НОЧІ МІСТА СЕРЕТ

XII-ий випуск – 1-3 липня

Після двох років перерви, спричиненої періодом пандемії ковід-19, місцеві авторитети стольного міста Серет, за похвальним піклуванням директора міського Культурного центру «Міхай Теліман» **Йоана Матейчука**, у плідному партнерстві з Мерією та Міською Радою, представленою в особі мера Адріана Попою, відновили-продовжили добру традицію буттєво-необхідного циклічного духовного піднесення громади – **Культурно-розважальний Фестиваль «Дні і ночі міста Серет»**.

До партнерства залучились **Польський Інститут з Бухареста, Союз Вірменів Румунії, Культурний Дім Студентів Сучави, Готель «Фронтієр» м. Серет та Софт Лайт (Soft Light) Сучава** – фірма що забезпечила відео-звукове обладнання.

Розпочато захід у 10:00 годин прес-конференцією, на якій Йоан Матейчук та Адріан Попою відповідали на запитання представників масс-медії. Останній визначив вагому роль подібних заходів у духовному просуванні громади, в тому числі і учасників, подякував Й. Матейчуку за зусилля у нелегкому організуванні такого фестивалю, та підкреслив те, що всі заслуги належать вповні місцевому Культурному Центру та очільнику цієї установи. Дякуючи, директор центру наголосив на тому, що мав на увазі принаймні три напрямки: По-перше – залучити до культурно-спортивного вияву всі три вікові категорії покоління: дітей, молодь та старших; По-друге – відповісти якомога всім артистичним смакам публіки: народні пісні і танці, естрадна музика, поп-оперна музика та класична; По-третє – подарувати і розважальні моменти всім учасникам у заході, так потрібні у нинішньому часі!

З 11:00 годин відбувся турнір по настільному тенісу у Спротзалі м. Серету під назвою **«Аматор категорія Б «Кубок Лацку Воде»**, в якому учасники різних вікових категорій завзято змагались, куштували радість перемоги, переживали особливі претензії цього виду спорту.

Починаючи від 17:00 годин, на великій сцені, розташованій у центрі міста, представили музично-хореографічний спектакль діти і учні серетських шкіл, а з 19:00 годин виступив колектив **БогіДенс**, наставник **Богдан Попович**.

Особливо потрібно відзначити **концерт класичної музики ПАГАНІНІ МАЖІК**, в якому виступили Александру Томеску на скрипці та Драгош Іліє на гітарі у приміщенні місцевої Римо-католицької церкви «Пресвятої Діви Марії», де особлива акустика пронаосу та наосу відповідає вимогам цього рівня музики.

Від 21:00 годин публіка зустріла гучним оплесками, виступи на великій сцені груп **Музичного ательє м. Серету**. Це був черговий доказ невичерпного артистичного таланту серетян та одночасно – відданості професорів і наставників **Йонела Драгіна та Адріан Енаке** у плеканні таких Божих дарів.

Закінчився перший день фестивалю концертом поп-музики у виконанні відомого квартету Республіки Молдови **«Дімас»**.

Другий день розпочато коло 12:00 годин, спортивним змаганням у шахмати, шашки та руміку-би. Участі відповіли чергово всі вікові категорії, а змагання та призи і сюрпризи задовільнили і учасників, і глядачів.

З нашої точки зору, вважаємо за потрібне звернутись детальніше до виступів артистичних колективів національних меншин, зокрема наших українських. Починаючи з 18:00 годин, під назвою **«МінорітАртс»**, тобто Мистецтво меншин, виступали підряд Ансамбль «Сіретул»,

Ансамбль «Мала Поляна» – поляки громади Качіка, Ансамбль «Червона калина» – українці з Негостини, а наступного дня та останнього у фестивалі, виступили Ансамбль «Hayakaghak» - вірмени з м. Герла та Ансамбль «Коломийка» - українці м. Серету.

Представники кожної меншини, окрім етико-звичайної подяки за запрошення, щиро виявили глибоку моральну суть плекання рідної культури – від пошани до переданих їм культурних цінностей предків до сучасних надбань, від виявлення окремішності до гармонізування мультикультуралізму. А таке представлення завжди ефектне: З однієї сторони спонукує публіку відкрити духовну єдинність певного етносу і в тому числі подібності до іншого, а з другої – плекає гідність і гордість молодого покоління бути носієм культури свого роду-етносу, або як говорить народ – бути кимось і чимось! А пісня і танці яскраво відповідають цьому атрибуту.

Поява артистичних колективів етноменшин на сцені завжди створює приємне враження, викликає глибокі емоції. Різноманітність кольорів та форм народних костюмів, специфічна музика, притаманні рухи, дівоча граціозність чи віртуозність юнаків – все це виокремлює культурну традицію кожного етносу і водночас гармонізує всіх у постійному поступі національної культури.

Польські танці, наприклад, чимось нагадують – бо зберегли – гордість та елегантність салонних танців шляхтичів королівської доби, вірменські – сугерують буттєво-життєву необхідність єдності, короткі моменти радості та неохитну рішучість зберігати їх.

Наші українські – наче вибухають всією енергією життя, одразу заповнюють емоційно публіку, даруючи їй найцінніші прояви української душі у всіх складниках буття нашого роду/народу, від щирої любові, невтомної праці, поваги до ближнього, глибокої віри у Верховну Правду до непоборної мужності у боротьбі за свободу, за збереження отчої землі. Найближчим до всього цього є наш «Гопак», а цей танець виконують, на мою думку, приблизно всі наші танцювальні колективи.

Окреме враження створила програма ансамблю «Коломийка» під наставництвом професора музики **Зірка Янош**, котра подарувала публіці приємний сюрприз, поєднавши українську музику і танці в одночасний виступ. Солістка цього колективу, учениця **Алесья Фрасинюк**, виконувала на сцені ліричні українські пісні, а танцювальний гурт дівчат, у білих суконках, з чевоними стрічками на голові – стрій що вселяє ідею непорочності дівочої душі, щирого кохання, радості життя, щасливої долі – на плато перед сценою виконували відповідні рухи, наче білі леbedi плили на хвилях вічно бажаної любові. Глядачі були у захопленні і щедро дарували оплески.

Для дитячих та молодіжних розваг було розміщено безліч видів сучасних улаштувань, а дорослих приманювали присмаки та аромати буковинських найрізноманітніших кулінарних виробів. Здавалося, що у нас все гаразд!

*

На мою думку, але навіть і я можу помилятися, якось важко поєднати у естві глядача прагнення душі до культурного вияву та прагнення тіла до смачного шашлика та гальби холодного пива, у такі гарячі липневі дні.

Євсебій ФРАСИНЮК
Фото автора

Уроки румунської мови для біженців з України

Від самого початку прибуття українських переселенців на територію Румунії через російське вторгнення в Україну, знавці української мови з Румунії, етнічні українці, члени СУР та волонтери зустріли їх на пунктах пропуску, щоб допомогти їм всім необхідним, в тому числі перекладами. Дотепер в Румунію в'їхало майже 900 тисяч українців, більшість з них транзитом до інших країн. Однак понад 80 тисяч українців, з яких 30 тисяч дітей, залишилося на території Румунії.

Для полегшення адаптації до нового середовища, за підтримки Союзу українців Румунії з 6 травня у програмі «Телешкола» Румунського суспільного телебачення щоп'ятниці на каналі TVR 2 транслюються уроки румунської мови для українських біженців під назвою «Румунська для українців». Уроки з навчання спілкування румунською мовою на початковому рівні (A1) ведуть

території Румунії, легше інтегрувалися. Однак, треба було організувати уроки і для тих людей, які не мають доступу до наших приміщень через велику відстань. Ми знайшли варіант, щоб викладачі української та румунської мов класів з українською мовою викладання вели уроки румунської мови. Було дуже важливо, щоб особи, які викладають уроки, володіли дуже добре румунською мовою, але водночас щоб знали і українську мову, аби могли пояснювати дітям, але і дорослим. На перших уроках, які вже пройшли, були представлені алфавіт та привітання. Я думаю, що ці уроки корисні для всіх. Я думаю, що вони корисні і для тих, які бажають вивчати українську мову. Для нас дуже приємно, що є така тісна співпраця з румунським суспільним телебаченням та суспільним радіо і я думаю, що це тільки початок того, що ми можемо робити для

Петрецька представила румунський алфавіт, привітання та знайомство. Деталі подає депутат Микола Мирослав Петрецький: «Ми навіть не очікували, що перший курс, який вже пройшов, буде мати такий успіх. Ми поставили на нашій сторінці у Фейсбук і хочу сказати, що за перші дні, відколи ми поставили вістку на нашу сторінку в Фейсбук, її приблизно 25 тисяч осіб дивились. Ми не сподівалися, що такий успіх матиме перший урок. Думаємо, що люди далі будуть зацікавлені такими програмами, які корисні як для дітей, так і для дорослих.»

Пані Ольга зі своїми дочками Лучіаною та Роксоланою прибула до Румунії з Одеси та знайшли притулок у місті Клуж Напока. Вони слухали перший урок румунської мови для українських переселенців, який транслювався Румунським суспільним телебаченням та поділилися своїми враженнями: «Ми дуже раді, що ми саме тут, саме в Румунії. Зараз мої діти навчаються в «Трансільванія коледж» (Transylvania College). Саме в цій школі були створені спеціальні групи для дітей українців, щоб вони не відставали від програми,

вчительки **Лариса Петрецька та Лоредана Лушкан**, які викладають українську та румунську мови у селі Вишня Рівна Марамороського повіту. Уроки проходять за методикою викладання румунської мови як іноземної.

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький розповідає як Союз українців Румунії допомагає українським переселенцям легше та швидше адаптуватися до нових умов життя у новій країні: «З самого початку Союз українців Румунії у тісній співпраці як з суспільним телебаченням, так і суспільним радіо інформував переселенців для того, щоб українці, які тимчасово перебувають на території Румунії або проходять транзитом нашу країну, мали доступ до інформації українською мовою. Таким чином ще з перших днів війни члени СУР у співпраці з суспільним телебаченням передають новини з України три рази на день, вранці та після обіду. Звідси виникла ідея організувати уроки румунської мови для дітей, але і для дорослих. Уряд Румунії ще з перших днів прийняв конкретні заходи для того, щоб допомогти учням ходити до школи та дорослим влаштуватися на роботу. Виникло питання мовного бар'єру для переселенців, тому з самого початку в майже всіх приміщеннях СУР у повітах Румунії організуємо курси румунської та англійської мов, щоб українці, які тепер живуть на

українських переселенців, які тимчасово живуть на території Румунії. Уряд Румунії підтримує українців. Я завжди казав, що немає особи, яка б не підтримувала Україну та український народ. Слід уточнити, що СУР також забезпечує всім учасникам у програмі «Телешкола» транспорт, проживання та харчування у Бухаресті під час зйомок. Сподіваємось, що і надалі буде така відкритість всіх членів Ради СУР, які, як відомо, ще з першого дня підтримували Україну та українських народ.»

Директорка восьмирічної школи у селі Вишня Рівна, вчителька Лоредана Лушкан, розповідає як допомогатимуть уроки румунської мови українським біженцям подолати мовний бар'єр: «Ми побачили в нашому регіоні, що українським дітям важко інтегруватися, оскільки вони не знають румунської мови. На пропозицію Союзу українців Румунії разом з учителькою **Ларисою Петрецькою** ми вирішили простягнути їм руку підтримки і дати можливість вивчити румунську мову на початковому рівні. Я працюю в школі, де діти вивчають українську мову як рідну, також у нас є двомовні класи I-II ступенів. Усі предмети викладаються українською мовою. Тим, хто приїжджає з України, краще записуватися до таких шкіл, де є діти української національності, тому що так діти краще взаємодіють і легше інтегруються.»

На першому уроці вчителька Лариса

там є три уроки, які проводять українські вчителі з різних міст України: з Маріуполя, з Києва, з Дніпра, з Одеси, тому ми дуже раді, що про нас турбуються. Також ми подивилися уроки румунської мови, які транслює суспільне телебачення для українських переселенців. Дякуємо ще раз за те, що Ви представляєте таку можливість вивчати румунську мову, бо вона нам дуже потрібна зараз для спілкування на вулиці, вдома, з новими знайомими, з новими друзями. Уроки дуже класні. Хотілося би побільше фраз, якими ми можемо спілкуватися. Ми дякуємо за такі можливості, які ви представляєте нашим дітям і безпосередньо нам, дорослим.»

На наступних уроках будуть представлені найбільш поширені вирази, потім, поступово, будуть висвітлюватися основи граматичної будови. У рамках програми «Телешкола» щотижня транслюються два півгодинні уроки – у п'ятницю з 9:00 та 9:30, які повторюються о 15:00 та 15:30. Уроки румунської для українців також можна дивитися онлайн, у прямому ефірі або по запиті, на наступних ресурсах: TVR+, ютуб-канал TVR, сторінка «Telescoala/Телешкола» у Facebook або на сайті tvr.ro.

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія

Українські біженці в Тімішоарі

«Я УКРАЇНКА, МАМА 16-РІЧНОГО СИНА І КОХАНА ДРУЖИНА»

(Продовження з 7 стор.)

та синьо-жовтими кольорами. ... А які малюнки на футболках вони зробили..., кажуть це тепер їх улюблені речі, було чарівно! У вечірній час на всіх чекав концерт української співачки з Одеси з місцевим бедом. Отже, все було як має бути – душевно, приємно, гарно.

Цей день видався цікавим і тим, що саме 19 травня відбувся візит до Тімішоари кронпринцеси Румунії – Маргарити. І вона була рада поспілкуватися з нами – групою ініціативних дівчат з України. Там ми познайомилися з мером міста, паном Домініком Фріцом, мали коротку розмову про зростаючу громаду українців та наші слова вдячності за теплий прийом та турботу тімішоарців.

Був ще інший чудовий день 23 травня, коли Союз Українців Румунії в Тімішоарі організував благодійний концерт українських артистів. Це ціла серія концертів по всій Румунії для українських громад та всіх, хто хоче долучитися до справи донатів на підтримку України. Було надзвичайно приємно почути рідну мову, актуальний репертуар та заслужених і народних артистів України, подивитися на румунські колективи, які брали участь у концерті. Було яскраво та по-літньому гаряче, аплодисменти, фото і спільне виконання гімну України у фіналі – було дуже зворушливо. Українці дуже вдячні за таку культурну складову підтримки від Союзу Українців Румунії.

На цьому наші ідеї не завершилися, було і продовження. Тепер у вигляді танцювального

флешмобу від українських дівчат. Якось моя родичка, з якою ми вирушили з України разом, а її чоловік залишився в Києві, дуже сумувала за

ним. Звичайно, в такі моменти кожен тішить себе спогадами про добре минуле, тоді нагадала Марія, що вони мали з чоловіком традицію, як приходили з роботи дуже стомленими, обнімалися та повільно танцювали 1-2 хвилини, а тоді вже розходились по справах. Коли вона цим поділилася, то наша група ініціативних українок подумала: а якщо це зробити – ніби танець з віртуальним партнером. Здавалося, що така акція має привагнути увагу румунів до певної групи осіб, які тут самі, без чоловіків, вже майже 3 місяці, сумують та хочуть їх обійняти. Тоді нам на допомогу прийшла ще одна організація FITT, яка допомогла з дозволами та фінансуванням, за підтримки Ірина Єцкало, а також до висвітлення цієї події у ЗМІ приєднався Союз Українців Румунії. В результаті 27 травня на площі Свободи майже 40 жінок виконали цей одинокий танець. Для румунської громади це дійство було пояснено в мікрофон нашими партнерами з організації FITT. Ще одним подарунком для гостей площі була хореографічна робота українських сестричок з Дніпра Лізи та Софії Ковальових та їх команди українок. Тут були розчулені обличчя, повільна музика, спів Ванеси з Одеси та гра на фортепіано української музикантки Анастасії.

Радію, що ці культурні заходи пройшли на високому рівні, що місцева громада була приємно вражена, не очікували такої нашої завзятості. А ми дуже вдячні за підтримку українців та роботу Союзу Українців Румунії у напрямку культури, це зараз важливо не менше за мілітарні питання чи гуманітарні місії.

Приємно було долучитися, показати на власному прикладі, що якщо українці за щось беруться з натхненням, то й роблять якомога краще.

Щоби знали наших і наші знали, що ми, українці, ми такі є, ми хочемо вижити й можемо дати цьому світу більше доброти.

Все буде Україна!

ДУШЕВНІ СПОГАДИ

Читала в наших українських газетах ще з початку року, що пан професор ІВАН ЛІБЕР святкував свій день народження і сповнив 90 років. Гарний вік, гарні роки, але серце ще молоде, а його праця за ціле життя дуже важлива і дорога, бо дуже служить українцям.

Український вокальний гурток «Негостинські голоси» був запрошений проф. Іваном Лібером на подію до Карансебешу 22 липня 2017. Дуже довга дорога з Буковини до Банату, їхали цілий день, але для нашого гуртка це була дуже гарна екскурсія. Подія називалася «Переселення закарпатських українців у Банат» і відбулася в селі Копашиль. Погода була дуже гаряча, але

наші серця раділи, що зустрілися з банатськими українцями. Переїхали через гори і долини, через гарні міста і села, а як приставали спочивати, то ходили до церков і монастирів подякувати Господеві за все і просити за здоров'я всіх українців, щоб прожили в щасті і в надії, щоб були серцем чисті і добро творили. Нас зустрічали з хлібом і сіллю, заспівали пісню «Зелене жито, зелене, Хороші гості у мене». Спочатку були запрошені до сільського музею, а потім на гарний спектакль, котрий відбувся у культурному домі. Пам'ятаю, що нараз звіялася велика буря, перервалося електричне світло, але подія продовжувалася і всі гуртки співали на сцені

українськими голосами. Говорили про історію українців, котрі прийшли першими у Банат. «Негостинські голоси» приїхали не з порожніми руками, а подарували буковинський колач на рушнику і керамічну вазу, а проф. Іван Боднар, котрий був з нами, подарував одну свою гарну картину на пам'ять. Приємні зустрічі відбулися, познайомилися з українцями, котрих ми ніколи не знали, співали разом українські пісні до темної ночі.

Гарні спогади, душевні спогади залишилися в наших серцях і ніколи їх не забудемо. Бажаємо много

літ прожити в здоров'ї, в мирі і з надією панові професору ІВАНУ ЛІБЕРУ. Знайшла в моїм альбомі кілька фотографій із гарної події в Банаті.

Будьте здорові і продовжуйте українську працю, бо дуже рідко таких справедливих українців, як Ви. На многая літа, пане професоре Іван Лібер.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

Національний конкурс «Історія і традиції українців Румунії», Сучава, XII-ий випуск

«Здається, немає нічого важливішого для окремої людини чи для етнічної групи, ніж якомога точніше пізнати самого себе і на цій основі забезпечити найгармонійнішу інтеграцію у світі» (Александру Зуб, історик, член-кореспондент Румунської Академії)

Традиції, звичаї, народні костюми та фольклор – це безцінний скарб, який визначає націю, робить її неповторною та безсмертною. Культурні елементи і народні традиції виникли з досвіду і мудрості життя, з радощів і горя людей, з їх надії і туги, з любові до прекрасного.

Національний конкурс «Історія і традиції українців Румунії» має за мету заохотити юних учасників пошукати в «бабусиній скрині з приданим», відродити фольклор і традиції, щоб скористатися цією безцінною спадщиною. Національний сучавський коледж ім. Міхая Емінеску в період 14-15 травня організував XII-ий випуск цього конкурсу, який зареєстрований у календарі національних шкільних олімпіад та змагань – 2022 р., ініційований та координований шкільним інспектором Лучією Мігок.

За рішенням Міністерства Освіти, було утворено центральну комісію національного конкурсу «Історія і традиції українців Румунії»: голова – доцент Анджела Робу з філологічного факультету Сучавського університету ім. Штефана Великого; почесний голова Ірина Люба Горват, науковий співробітник Повітового музею м. Сату Марє; виконавчий голова шкільний інспектор Ілля Саучук Сучавського шкільного інспекторату; секретар Анка Марія Трончу, директор національного сучавського коледжу ім. Міхая Емінеску; член Сільвія Бойчук, директор Шербівської школи; член Лариса Петрецька, вчителька школи с. Вишня Рівна, член Зірка Янош, викладач Технічного коледжу ім. Лацку Воде м. Серет, член Кармен Крашмар, вчителька Байнецької школи, член Петру Шойман, викладач Балківської школи.

Конкретною ціллю конкурсу були: інтенсифікація стосунків між українцями, які проживають на румунській території через знання специфічних традицій кожного регіону та виділення спіль-

них елементів; виховування поваги як до цінностей власної культури, так і до цінностей інших культур; сприяння міжкультурному діалогу як процесу, за допомогою якого молодь розвиває здатність діяти у складному культурному середовищі; зміцнення партнерських відносин між школами та представниками повітових організацій СУРу з метою розвитку добрих відносин.

Конкурс проходив у трьох розділах:

1. Фотографія. Учасники надіслали фотографії на три запропоновані теми: * Звичаї та традиції: Релігійні та світські свята (наприклад, Свята Вечеря, колядування, богослужіння, весільні звичаї /хрещення; великодні традиції тощо); * Традиційні предмети (наприклад, автентичні традиційні костюми, посуд, писанки, різні предмети, музичні інструменти, традиційні орнаменти тощо); * Моє село/ моя школа;

2. Есе *Ми цінуємо наші скарби*, поважаючи запропоновану тематику (історію рідного села, легенди про назву села, місце походження українців та періоди їхнього поселення в Румунії, монастирі, вулиці та історичні будинки в громаді, пам'ятники героям, пам'ятники представникам української громади в Румунії; народне мистецтво: традиційні заняття українців (шиття, прядіння, ткання, в'язання гачком, писанкарство), народні костюми, музичні інструменти, кулінарні

традиції; традиції з нагоди важливих подій у житті громади: хрещення, заручини, весілля, похорон; релігійне життя: релігійні конфесії, українці старокалендарного стилю; особистості української культури: письменники, літературознавці, художники, композитори; внесок української громади в румунську національну спадщину; контакти між українською меншиною та іншими спільно проживаючими етнічними групами; меншина у третьому тисячолітті; євроінтеграція)

3. Презентація звичаю (весілля / хрещення / похорон / Великдень / Різдво / Святий Андрій/ П'ятидесятниця/ Новий рік/ Святвечір/ пастухи/ ігри, характерні для деяких свят тощо).

І цього разу конкурс пройшов успішно. У ньому взяли участь понад 200 учнів початкових,

середніх та старших класів з майже 30 шкіл. Він відбувся у партнерстві із Союзом українців Румунії, Сучавська філія, представлена головою Іллею Саучуком.

У вестибюлі школи розгорнули красиву фотовиставку, до якої увійшли роботи конкурсу. Учні Палтінської школи Сучавського повіту під керівництвом вчителів Костянтини Бурсук та Елени Саучук підготували демонстраційний майстер-клас писанкарства, показавши журі та присутнім усі етапи роботи. Танцювальний колектив «Козачок» з Балківців під керівництвом Петра Шоймана зачарував присутніх своєю енергією та порадував глядачів. Учениця 12-го класу Національного сучавського коледжу ім. Міхая Емінеску Еліза Голбан під керівництвом пані Лучії Мігок зуміла передати багато емоцій, аудиторії своєю інтерпретацією. Нагадуємо, що Еліза є лауреатом численних повітових та національних премій, серед яких: премія журі на Національному кон-

курсі «Молоді українські таланти», 2021; І премія повітового конкурсу «Свято рідної мови», 2022.

Маринела Гакман, учениця 11-ого класу Радівецького коледжу ім. Євдоксії Гурмузакі, виконала автентичну гуцульську колядку, а Оана Дanelюк, 12-ий клас Радівецького технічного коледжу, прибула із весільною гуцульською піснею під керівництвом викладачки Делії Мартіняк. Вокальний гурток «Соколята» школи з Вишньої Рівни Марамороського повіту під керівництвом викладачки Джети Петрецької представив ряд традицій під час зимових свят.

У другій частині конкурсу відбулася презентація творчих робіт. Цього року учасники зверталися до різних тем, окрім звичайних, присвячених обрядам і традиціям українців Румунії, особливо до культурної діяльності окремих людей, які сприяли збереженню рідної мови та етнічної ідентичності. Це Михайло Волощук та Іон Козмей.

Оскільки учасники наполегливо працювали, щоб показати себе на найвищому рівні, було дуже важко встановити премії. Зусилля дітей були винагороджені щедрими грошовими призами від Міністерства Освіти (перша премія – 150 леїв, друга премія – 115 леїв, третя премія – 85 леїв, відзнака – 65 леїв) та Союзом Українців Румунії (премія I – 500 леїв, друга премія – 400 леїв, третя премія – 300 леїв, відзнака – 200 леїв). Дякуємо голові Союзу Українців Румунії Миколі Мирославу Петрецькому за постійну підтримку вивчення рідної української мови!

І вчителі, і молодь, які належать до української меншини, мають моральний обов'язок зберігати рідну мову, звичаї та традиції, тим більше, що всі ми відчуваємо течію глобалізації. Цей конкурс приходить нам на допомогу, заохочуючи та стимулюючи інтерес до традицій та автентичності.

Міхаєла Делія МАРТІНЯК

Фото авторки

Фестиваль українського фольклору в Румунії

(Продовження з 8 стор.)

де вони зараз компактно проживають, тому що добре відомий той факт, що ця війна має як наслідок і нищення культурної ідентичності українців в Україні. Саме тому ми, сусідні країни, є ті, які радіємо українській спадщині та повинні зробити більше у цьому напрямку. По-моєму, фестиваль має подвійну роль: щоб румуни краще пізнавали український фольклор та щоб ми всі допомогали українським переселенцям добре почувати себе в Румунії. На мою думку, етнічні українці Румунії можуть відігравати суттєву роль "культурного гіда", вони можуть допомогти нам краще розуміти українців та допомогти їм легше пристосуватися.»

3 Вишавської Долини Марамороського повіту на фестивалі українського фольклору був присутній гурт «Молоді гуцули», очолений директоркою восьмирічної школи села Вишавська Долина Марією Папарігою. Вони показали публіці обряд «українське весілля». Марія Папаріга подає деталі: «Дуже добре рішення прийняв Союз українців Румунії, тому що це перший випуск фестивалю та перша конференція на тему нематеріальної спадщини українців. Я думаю, що вони дуже важливі для нас, українців. На конференції, на якій виступили як румунські, так і українські науковці зі Закарпаття, ми дізнались дуже цікаві речі. Ми дізнались багато про український традиційний одяг, а також про традиції та звичаї, зокрема про українське весілля. Це для нас було дуже корисно, тому що ми, у свою чергу, підготували до цієї події коротенькі моменти українського весілля і багато того, що обговорювалося теоретично на конференції ми практично показали присутнім у Музеї села, а саме обряд „українське весілля“. Це було дуже гарно і цікаво.»

Петронела Балін зі своєю бабусею Василюною Бензар з Полян Марамороського повіту прибула до Бухареста на фестиваль українського фольклору, щоб показати традиційні віночки та китари. Петронела розповіла нам, як робляться віночки в Полянах та хто їх може носити: «Вінок починається з лупком із верби. Лупок шиється навкруг та береться міра голови дівки. Після того шиються бервенки, по п'ять листків нараз та йдеться навколо, спочатку на лівий бік, а потім на правий бік. Посередині заповнюється кедрою, а потім пришиваються косички білого кольору, рожевого та червоного, зроблені із гарасу. Після закінчення ставиться вінок дівчині на голову. Віночки носять дівчата, які ходять у протесію,

дружки та дівка, яка виходить заміж, на весіллі. Не може носити віночок дівчина, яка втратила свою честь, яка «скопилилася», а також вже заміжня жінка. Віночки носять лише дівки.»

Учениця 10 класу ліцею імені Лацку Воде міста Серет Сучавського повіту, членка гурту «Червона калина» Адріанна Жігір, поділилася своїми враженнями від участі у фестивалі: «Ми сьогодні представили українські

танці. Ми мали можливість також слухати українські народні пісні, побачити гарні танці та звичай різних регіонів. А ще мені сподобалося, що ми мали нагоду говорити з членами інших гуртків та пізнавати гарних людей.»

Студентка другого курсу філологічного факультету Клузького університету імені Бабеша-Бойоя Деніса Козачук, український відділ, ствердила: «Я дуже рада, що брала участь у цьому фестивалі, тому що тут я дізналася ще більше який різноманітний та гарний український фольклор та чому важливо зберігати наші традиції та звичаї. Присутність на цьому фестивалі дала мені можливість бачити, які гарні наші костюми, пісні і танці, що роблять мене дуже гордою, що я українка.»

Викладачки вишивальної студії «Косиця» Закарпатського музею народної архітектури та побуту в Ужгороді Галина Мунчак та Вікторія Співак представили на Фестивалі українського фольклору в Бухаресті чудово відтворені українські сорочки. Пані Галина подає деталі: «Ці сорочки ручної вишивки і творені майстринями зі музейних зразків, люб'язно наданих працівниками музею. Тут представлені сорочки нашого краю, це Міжгірщина, Воловеччина, Свалявщина, Бойківщина, Рахівщина. Всім сорочкам притаманна колористика нашого краю, поєднання кольорів. Єдине, що застосовані сучасні матеріали, сучасні нитки, трішки адаптований крій до ширини сучасної тканини. Я тут вперше зі своєю колегою Вікторією Співак на запрошення Союзу українців Румунії й звичайно нам дуже

приємно, що так далеко від нашого рідного дому відбувається подія такого значення, що ми можемо продемонструвати свої роботи, їх можна достойно оцінити і побачити тут. Нам також цікаво подивитися на ваші традиційні сорочки. Ми були присутні й на конференції, де слухали доповіді представників ЮНЕСКО, які цікавляться питаннями культури, співпрацею наших країн, ми слухали також доповіді наших учасниць, які розказували якраз про етнокультуру, історію, традиції, зокрема весільний обряд, і ось ми привезли й весільну сорочку нашого краю, щоб ви могли подивитися.»

Олесія Кірвас з Одеської області знайшла тимчасовий притулок у Бухаресті, вона з радістю поділилася своїми враженнями від участі у Фестивалі українського фольклору: «Я дуже вдячна за таку чудову нагоду потрапити на сьогоднішній фестиваль, тому що все було дуже добре підготовлено. Ми мали змогу послухати чудові пісні, послухати українську музику, потім нас пригостили тут. Велика вдячність тим людям, які організували це все, таку чудову програму створили, тому можу знайти лише хороші слова. Тут було настільки багато української музики, що я навіть піймала себе на думці, що не завжди в Україні можна потрапити на такий фестиваль, а тут ти занурився прямо в абсолютно українське середовище. Теж я вдячна людям Румунії за те, що зустріли, розмістили, все маю для хорошого проживання, маю спокій, це дійсно те, що нам зараз потрібно. Всім спокою бажаю і миру.»

Після завершення свята ми запросили експерта СУР з питань освоєння структурних фондів Андрею Попа, яка посприяла у розробленні цього проєкту, розповісти про мету, мотивування, а також підбити підсумки «Фестивалю українського фольклору в Румунії». Ось, що вона сказала: «Метою цього фестивалю є просування культури, звичаїв і традицій української нацменшини Румунії шляхом виступів художніх колективів та представницьких ансамблів українського танцю, та участі фахівців на конференції, які розповіли про значення нематеріальної спадщини українців. Мотивуванням організації цього культурного заходу є потреба української меншини, як до речі, інших меншин Румунії, у збереженні свого фольклору. Ми мали намір, і здається що нам вдалося, збільшити популярність художніх колективів та майстрів, зокрема у контексті пандемії, та війни в Україні, та повернутися до культури і традицій, які свято зберігає українська меншина Румунії.»

1-го червня відзначають Міжнародний день захисту дітей. Адже саме діти – це найдорожче, що в нас є. За них ми готові віддати життя, оберігаючи й захищаючи їх.

Склалося так, що цього року ми дійсно маємо захищати своїх дітей від найстрашного у світі, від війни. Діти не мають бачити та переживати ті жахиття, що кояться у нашій Батьківщині. Вони повинні жити в любові, підтримці та розумінні. Дуже хочеться, щоб наша малеча була найщасливішою. Росла під мирним небом і була в безпеці.

Справжнім прихистком для багатьох українців стала дружба Румунія, а саме для нас – чудове місто Тімішоара. Цьогорічне свято для моєї родини було особливим. Організували цю незабутню подію Союз Українців Румунії та спонсори. За що їм безмежна дяка.

1 ЧЕРВНЯ В ТІМІШОАРІ

Дійство відбулося у Банатському музеї або Музеї села біля української хати. Для діток поставили чималу надувну гірку, з якої весело було спускатися та стрибати. Діти піднімалися, спускалися, стрибали, радіощам не було меж. Проводився

майстер-клас з виготовлення паперових будиночків. Також дітки залюбки малювали фарбами та виготовляли з пластиліну різноманітні фігурки. Пригощання від організаторів припало до серця кожному, адже немає такої людини та дитини, яка б

не любила запашну піцу. А для діток, звісно, ще були солодощі та соки.

Перлиною заходу став прихід Міккі та Мінні Маусів, які весело гралися, танцювали та фотографувалися з малечею. Від цих мультяшних персонажів були в захваті також всі дорослі, які намагалися зробити і свої світліни з героями. Та цим все не закінчилося, дітлахи отримали по пакетику подарунків! А там і солодощі, і розвиваюча гра, і головне – водний пістолет, який так любий у жарку погоду.

Тож від усього серця хочу подякувати організаторам цього дитячого свята, Союзу українців Румунії та їхнім спонсорам. Бажаю вам, дорогі для нас люди, Божого благословення та сонячних усмішок всіх вдячних дітей.

УЧАСНИЦЯ

ДОБРОДІЙ

Соціальне значення людей-добродіїв – нести людям добро, допомагати їм, зберігати традиції людського спілкування, наприклад, через газети та журнали, що видаються місцевими чи центральними органами, де публікуються аспекти життя, традицій та звичаїв національних меншин. Це дуже важливо, особливо для соціально незахищеної категорії людей, які майже всі новини можуть одержати вдома через листонош. З них починається, ними і закінчується зв'язок між людьми а також з центральними та місцевими органами Союзу Українців Румунії.

Незважаючи на бурхливий сплеск розвитку електронних та електричних засобів зв'язку, що заповнили світ, на селі люди завжди чекають свого сільського листоношу, який приносить їм пенсію чи листи від дітей, а з другого боку добродія, який наприкінці кожного місяця приносить їм «їжу» на цілий місяць, і ще безкоштовно – це газети та журнали, які видаються Союзом Українців Румунії: «Наш голос», «Український вісник», «Вільне слово», «Дзвоник», «Curierul ucraïnean», «Escriu ucraïnean». Така людина є в

моєму рідному селі Негостині. Це Михайло Волощук, поет, живописець, композитор, актор, керівник вокально-інструментальних колективів села Негостина, але водночас скромна людина, яка

не хоче багато говорити про себе, навіть якщо те, чого він досяг до цього часу, заслуговує, щоб ще більше популяризувати його серед молодого покоління.

Хочу нагадати молодшим читачам газети, що пан Михайло Волощук, будучи службовцем, завжди підтримував прямий чи опосередкований зв'язок зі своїм рідним селом. З одного боку, у цей період він написав кілька книг поезії та склав десятки пісень, був промоутером разом з іншими ініціаторами театру українською мовою на Південній Буковині, створив та очолив інструментальний вокальний гурт «Негостинські квіти».

Після виходу на пенсію у 2002 році, хоча у нього була можливість залишитися жити на курорті Ватра Дорней, де він мав останню роботу, він сумував за батьківським домом, за селом, де пройшли його дитинство та молодість.

Повернувшись додому, пан Михайло Волощук продовжував те, що він любив: деякий час очолював інструментальний вокальний гурт

«Негостинські квіти», з яким успішно брав участь у культурних заходах, організованих у країні, а також на сценах деяких престижних закладів культури в Чернівцях з одного боку, а з іншого боку продовжував писати вірші. Він також не переривав давню пристрасть до живопису. У хаті, де він живе, є понад 100 намальованих ним картин, і це лише частина з них. Багато його картин були подаровані друзям, близьким, установам і лише невелика частина продана тим, хто спеціально просив певні картини.

Зацікавлений тим, що він публікував в газетах та журналах, які видає Союз Українців Румунії, а також в результаті дискусій між тими, що згодом назвали себе «Вікторники» (це люди різного віку та професій з Негостини, які погодилися, що кожного віторка, коли в Сереті базарний день, вони збираються на каву, щоб поспілкуватися та дізнатися новини), він вважав, що йому необхідно залучитися до розповсюдження цих газет і журналів.

І ось минуло 20 років з тих пір як добродій Михайло Волощук розповсюджує газети та журнали тим, хто цікавиться, що відбувається у великій громаді українців Румунії. В ході дискусії пан Волощук сказав мені, що спочатку було невдоволення, що газет і журналів отримували занадто мало, але і в такому випадку він знайшов вихід – той, хто отримав газети та журнали першим, мав зобов'язання, щоб, прочитавши їх, передати їх найближчому сусідові, інакше наступного місяця його сусід отримає першим. Отже, 2-3 дні на місяць, іноді на велосипеді, коли дозволяє погода, іноді важче, пішки, в дощ, вітер чи сніг, наш добродій без того, щоб хтось заставив його, сумлінно виконує роботу, яку сам собі обрав, перетинаючи село Негостину вздовж та впоперек.

Таких людей небагато, і їх варто цінувати. Їм є що сказати, і ми не повинні впускати з уваги те, що вони можуть розказати, порадити. Думаю, що молодому поколінню можна повчитися у таких людей.

Віктор ГРИГОРЧУК,
заступник голови СУРу

Фото автора

СВЯТО СУЧАВСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ «СВ. АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА»

«Любов довго терпить, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається, не поводить нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не думає лихого; не радіє з неправди, але тішиться правдою; усе зносить, вірить у все, сподівається всього, усе терпить! Ніколи любов не перестає! Хоч пророцтва й існують, та припиняться, хоч мови існують, замовкнуть, хоч існує знання, та скасується.». Святий Апостол Павло «Святе Письмо, 1 Коринтян 13:4-8»

Щороку, 29 червня, у день святкування святих апостолів Петра і Павла, українські та румунські православні віруючі збираються на Святу Літургію, яка служиться в Українській Православній Церкві в Сучаві. Святкування розпочалося у вівторок, 28 червня, Богослужінням всеношним, наступного дня продовжилось акафістом до святих апостолів Петра і Павла, а потім – Святою Літургією у присутності багатьох вірників. Відповіді на Богослужіння виголосив парафіяльний хор.

Парох Михайло Мадяр разом з головою місцевої Сучавської Організації СУРу, Люцією Міжок та головою Повітової Сучавської Філії СУРу, Іллею Саучуком у 2021 році започаткували проект «Українська православна духовність у Сучаві» з метою сприяння культурній та духовній цінності українського етносу із Сучави; поглиблення стосунків між українцями Сучавського повіту через знання специфічних традицій кожної місцевості та виділення спільних елементів; виховання поваги як до цінностей власної культури, так і до традиційного одягу, характерного для кожного села Сучавського повіту; зміцнення партнерства між Сучавською Пара-

Нагадуємо, що цього року Місіонерська Сучавська Парафія «Св. Апостолів Петра і Павла» святкує 20 років від свого заснування.

Якщо минулого року на запрошення відповіли 4 православні парафії з українських сіл Сучавського повіту, то цього року їх кількість подвоїлася. Двомовне Богослужіння відслужила рада священиків на чолі з церковним інспектором Стаматіном Лауренціу, представником Архиепархії Сучави і Радівців, о. Петром Тодіряном, секретарем Православної Митрополії Чернівецько-Буковинської, Іоаном Тодіряном, дияконом Високопреосвященнішого Митрополита Мелетія разом з о. Даніелем Петрашуком, парафія Негостина, о. Іоаном Петру Кирстяном, парафія Гропени, о. Косміном Куку, парафія Балківці, о. Овідіу Бузіла, парафія Данила, о. Михайлом Марусяком, парафія Марицея Мала, о. Драгошом Догару, парафія Дарманешти I, о. Максимом Каталіном, парафія Шербівці, о. Богданом Відеану, Сучавська парафія «Св. Симіон», о. Клаудіу Харюком, Фелтіченський Собор.

Присутні священники прибули у супроводі вірних зі своїх парафій, до яких приєдналися віруючі з Іпотешт та Палтину в автентичних народних костюмах. На нашому святі також був присутній колишній генеральний консул Консульства України в Сучаві Юрій Вербицький з дружиною, а також значна кількість українських біженців.

Парох Михайло Мадяр висловив радість, що протягом кількох годин рада священиків разом з українською громадою Сучавського повіту та присутніми вірними разом молилися за благо всіх.

Міхаєла Делія МАРТІНЯК
Фото авторки

Людина – Душа і Тіло

Часто чуємо від наших духовників, які навчають нас науки Христової, що душа наша є вічною, що душа є важливішою, ніж тіло та що спасіння душі є ціллю нашого земного життя. Це дійсно так, оскільки Христос нас запитує: «Яка користь людині, як світ цілий здобуде, а занапасть власну душу? Що може людина дати взамін за свою душу?» (Марко 8,37-38). Він стверджував своїми словами, що ціна однієї душі немає рівності у матеріальних речах. Чи мало Ісус нам говорить про нашу душу? Про тіло людина дбала і далі дбатиме, не раз забуваючи про свою душу. Однак тіло людини не є менш важливим, воно разом з душею складають людську істоту. Душа підтримує тіло, а тіло підтримує душу як у доброму, так і в лихому ділі – залежить від того, що вибирає людина. Тілом творимо гріх задуманий душею, тілом творимо і добрі діла, задумані душею та все тілом стаємо святими в іконах. Ісус каже: «Не бійтеся тих, що вбивають

тіло, душі ж убити не можуть; а бійтеся радше того, хто може погубити душу і тіло в пеклі». (Матвій 10,28.) З цього повчання можна зрозуміти те, що не лише тіло, а і душа може загубитись, що і тіло може бути засуджене вічним полум'ям, що розлука душі з тілом є тимчасовою, до другого приходу Господнього, коли кожний з нас воскресне з тілом і душею та здобуде вічне щастя або зазнасть вічне засудження. Тіло людини не є проста матерія, яку Бог запрошує до життя. Творитель створив людину «на образ і на подобу Свою». (Буття 1, 26). Аби який складний був цей процес творіння людини, більше дивним стає для нас творіння тіла, одягається у тіло творіння Свого, єднаючи те, що Він сотворив з вічною істотою Божества. Через втілення Господнє наша істота єднається з Богом, і таким чином Господь зцілює нас від падіння, яке зазнали всі люди через гріх Адама. Всі люди знають що мають робити та як дбати про тіло своє, щоб жити довгі роки на

землі. Однак не всі знають, як дбати, кормити, як зцілювати душу свою. Душа невидима, та знаємо, що вона існує тому що через душу живемо, відчуваємо, розуміємо і подобаємо до Бога. Так як не забуваємо про наше тіло, так не слід не забувати й про нашу душу, і таким чином будемо жити щасливі, тут на землі, та в радощах небесних у майбутньому житті з Отцем і Творцем нашим.

Отець Іван ЮРЧА

Ловці людей

Неділя друга після П'ятидесятниці говорить нам не тільки про початок проповідання Ісуса Христа (вибрання перших Апостолів у Євангелії), але через тему празнування пам'яті всіх святих українського роду продовжує роздумування над святістю, даючи нам, через фрагмент який читався на Апостоли, головні науки Ап. Павла про перетворення життя.

«Ідіть за Мною, – Я зроблю вас ловцями людей» (Мт. 4, 19) – каже Спаситель Петрові та Андрію. «І вони зараз покинули сіті, та й пішли вслід за Ним». Дуже коротенько і ясно описує Єв. Матвій цей момент, але важко зрозуміти не так ці слова, як мотивацію Петра і Андрія. Вони покинули не тільки свою роботу, з якої жили, але також і свої сім'ї. Для чого? Щоб стати ловцями людей? Вони навіть не знали що означає це конкретно. Як ловити людей? Робити їх слугами своїми? Панувати над ними?

На всі ці запитання відповідає нам фрагмент з Апостола цієї неділі, а головню цілий 1-ий і 2-ий розділи Послання до Римлян. На початку цього послання Ап. Павло підкреслює, що так як юдеї мають старозавітний закон, записаний на таблицях, на папері і стараються виконувати його, так і всі інші люди, мають записаний Божий закон у своїх серцях, і многі стараються поводитися за тим законом, за своєю совістю: «Коли погани, що не мають Закону, з природи чинять законне, вони, не маючи Закону, самі собі Закон, що виявляють діло Закону, написане в серцях своїх, як свідчить їх сумління та їхні думки, що то осуджують, то виправдають одна одну» (Рим. 2, 14-15).

Бачимо в усіх Євангеліях, що Спаситель не поділяє людей на добрих і злих, тому що знає, що навіть найбільший грішник може покаятися і що навіть побожна людина може будь-коли віддалитися від Нього, бо ми змінюємося на добро або на лихо. Дивлячися не на ближніх, але щиро самі на себе, видимо, що наша думка не така, а дуже далека від думки Спасителя. Ми любимо легко класти етикету, а коли вже її поклали, то вона для нас вічна. Перед Господом злодій, п'яниця, брехач, розпусник, може будь-коли поправити своє життя; перед нами – ні (і як старається, і як не старається).

Перед нами ті, які помилилися (і хто є без провини?) мають *найбільше* ще один шанс доказати, що можуть поправитися. І тоді, коли даємо цей другий шанс поправитися, ми вже числимо себе прикладом доброти, людяності. А у Спасителя, за відповіддю, даною ним Ап. Петрові, маємо 70 раз 7 можливостей поправитися.

І добрі, і злі, всі ми маємо записаний у серцях Божий закон, який нам говорить через совість. Ті, про яких кажемо, що не мають совісті, це люди, які ціле своє життя старалися не слухати голос совісті і придушили цей голос. Бути «ловцями людей» означає вибирати те, що є найкраще в кожного, шукати доброту у душі тих, які добровільно віддалилися від Бога, навіть у тих, що ціле своє життя старалися робити нам або іншим лихо. Хто з нас має силу це зробити, той є ловцем людей. Ця є тяжка місія не тільки апостолів, але всіх вірників, починаючи з собою.

Є «ловцем людей» тільки той, хто розуміє, що може бути злоба навіть і у добрих людей, і доброта у найзліших з нас.

У певних моментах ми показуємо свою доброту, а в інших моментах показуємо наше самолюбство і судимо одні одних. Наше старання як християн є те, щоб доброта перемогла злобу найперше у наших серцях, а це дуже, дуже

Тільки сила Євангелії допомагає нам це сповнити: «Бо я не соромлюся Євангелії, бо ж вона *сила Божя на спасіння* кожному, хто вірує» (Рим. 1,16). Цю силу дістаємо тоді, коли нашими думками керують наука Спасителя і науки та пояснення і поради Апостолів. А коли забуваємо про ці джерела нашого життя, тоді перестаємо бути тою новою людиною, про яку пише Ап. Павло. Так пояснюється те, що Ап. Петро, один з найголовніших Апостолів, через страх і самолюбство тричі відказався Спасителя, а після того покався і був прощений. Так пояснюється те, що Ап. Павло з головного гонителя християн став одним з найголовніших проповідників християнства.

Зараз цілий 2-ий розділ з Послання до Римлян говорить і нам, не тільки давним юдеям, які числили себе єдиними вірними і судили інші народи: «без виправдання ти, кожний чоловіче, що судиш, бо в чому осуджуєш іншого, сам себе осуджуєш, бо чиниш те саме й ти, що судиш» (Рим. 2,1). Якби Спаситель думав так, як і ми, тоді сказав би Петрові: «Іди геть від Мене ти, що тричі відказався Мене», а Павлові: «Як смієш наблизитися до Мене, коли тих, які вірують в Мене, переслідував?».

Яка велика різниця між людською думкою і Божою думкою, між Божою силою *прощати* і нашою упертістю *«не забувати»*.

Маємо приклади не тільки святих, щоб зрозуміти, що означає не судити і прощати (і празнування українських святих нагадує нам, що святість є нам під рукою, що є для всіх). Але маємо також і приклад великих християнських письменників (Достоевський у всіх своїх писаннях старався поширювати і пояснювати Євангельську ідею, що у кожній людині є і насіння добра, але і насіння зла); або ще приклад тих вірників, які були карані у комуністичних тюрмах і у своїх спогадах пишуть про прощення тих, що їх карали і з них збиткувалися, підкреслюючи, що нема людини повністю злою.

Пов'язуючи Апостолів до Євангелії Неділі всіх українських святих, видимо що не тільки Петро і Андрій були покликані стати ловцями людей, але і кожний з нас покликаний раз поправити своє життя, сповнити його Божою силою, і так стати, хочаби або нехотючи, свідомо, чи навіть несвідомо, ловцями людей, які ще плавають сюди-туди на морі безбожності, спокушені самолюбством і отруйно покусані злобою.

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Шевченко у Рогожештах

Так бадьорив Тарас Григорович Шевченко українців, аби боролися правду.

Було би незвичайно, аби, ми, мешканці села Рогожешти, не святкували генія української поезії, патріота Тараса Шевченка.

І ось, сьогодні, в день святих царів Константина із його матері Єлени, ми святкуємо пророка Шевченка. Так пізно святкуємо через всякі несприятливі події. Але ми перейшли їх.

Цей день – субота – прекрасний. Тут, на північному сході Румунії, сонце з'являється так, як квіточка кульбабки й визирає з-за прозорих хмарок; дивиться на нас ласкаво, ніби раде і воно святкуванню поета. А раптом прилетів з півночі неспокійний вітерець і почав гратися з волоссям дівчат, побіг берегами річки Молниці, яка витікає з України, перетинає границю й тече паралельно з селами Синівці та Михайлени, потечерез поле тече в Рогожешти, поділяючи село надвоє й вливається у річку Серет.

Нас зібралося багато – дітей і старших, у великому залі.

Прибули й запрошені гості з України.

Голова Ботошанської філії Союзу українців Румунії Віктор Семчук відкрив цю ждану подію й подякував усім присутнім. Потім дав слово авторці цієї статті, котра розповіла про головні дані з життя Тараса Шевченка, про його твори, про «Заповіт», тяжке життя і про могилу над Дніпром в Каневі:

Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого
На Вкраїні милій.

Шевченко любив щиро, від цілої душі й глибоко серця свою рідну батьківщину – Україну.

Гурт танцюристів із села Рогожешти «Весна», так танцював артистично що гості з України гадали, що це артисти з Чернівців.

Учениці з Киндешт співали і в дуєті українські пісні. Одна з них заспівала сумну пісню для українських гостей, яко співчуття.

Багато дітей декламували Шевченкові поезії.

Після артистів-аматорів місцевих Віктор Семчук запросив на сцену артистів з України, а саме з Вовчинців та Каманки.

З Вовчинців вокальна група жіночок співала сумні пісні й патріотичні; їм акомпанував акордеоніст. Ім'я групи «Вишиванка». Жіночки «Вишиванки» співають на при голоси дуже красиво.

А з Каманки виступило тріо «Любисток». Співали, як ангели божі, підносячи душі слухачам.

Були й два малі артисти з Сучави – величеський співак, а маленький тримав прапор.

«Весна», перед тим, як танцювати, представила прапори двох сусідніх країн: Румунії та України.

Розуміється, що після відкриття події наші дівчата заспівали Гімн румунський та український. Допомогли їм дівчата з Вовчинців і з Каманки.

Віддали честь запрошеним на цій святій шкільний генеральний інспектор Ботошанського повіту Ада Александрина Маковей, котра висловила своє співчуття українцям, котрих чоловіки, сини, брати стали героями – слава героям – в цій війні, і виразила надію, що незабаром закінчиться ця страшна війна, а ще рада познайомитися з українцями з України.

Взяли слово шкільний інспектор Богдан Турчук і директор гімназійної школи Марія Енеску Космович з Михайлен, Лекреміора Сімона Феркало, котрі висловили співчуття родинам героїв, радість говорити по-українськи з мешканцями близьких сіл з України і надіються, що війна закінчиться незабаром та будуть здобитися в Румунії, а по війні в Україні.

Відтрималась хвилина мовчання в пам'ять героїв.

Були присутні учні духового оркестру з Киндешт «Квіти Буковини», вони грали і акомпанували солістів.

Взяв слово і проф. доктор Василе Адаסקаліцей, котрий говорив про двох поетів – Шевченка та Емінеску.

Подія закінчилася у приємній атмосфері з надією, що буде добре в Україні та на всій землі.

Слава Україні!

Героям слава!

Олімпія ІВАНІЧУК

Фото авторки

Жовина!

Союз українців Румунії у червні почав видавати новий дитячий журнал «БДЖІЛКА», щомісячне видання українською мовою, адресоване як дітям, так і батькам та педагогам.

Журнал, розрахований на дітей віком від 3 до 6 років, є корисним інструментом для раннього навчання дітей і спрямований на стимулювання та розвиток навичок слухання та запам'ятовування. Дуже привабливо ілюстрований, часопис містить оповідання та вірші українською мовою, які можна використовувати як під час святкових заходів у дошкільних закладах, так і на уроках української мови в школах.

Перший номер нового видання має 8 сторінок і був надрукований накладом у 3000 екземплярів. Журнал виходитиме щомісяця і розповсюджуватиметься безкоштовно по всій країні, у всіх місцевостях, де проживають українці, у дитячих садках, школах та бібліотеках. Його також можна буде знайти у приміщеннях філій та організацій СУР по всій країні.

Редакція запрошує усіх бажаючих надсилати свої коментарі, пропозиції та зауваження, для максимального пристосування до смаків читаючої публіки. Пишіть нам на наступні адреси ел. пошти office@uur.ro та albinuta.uur@gmail.com

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614